

Verschijnt tweewekelijks (niet in de zomer). Afgiftekantoor 1050 Brussel 5, V.U.: D. Vaccaro

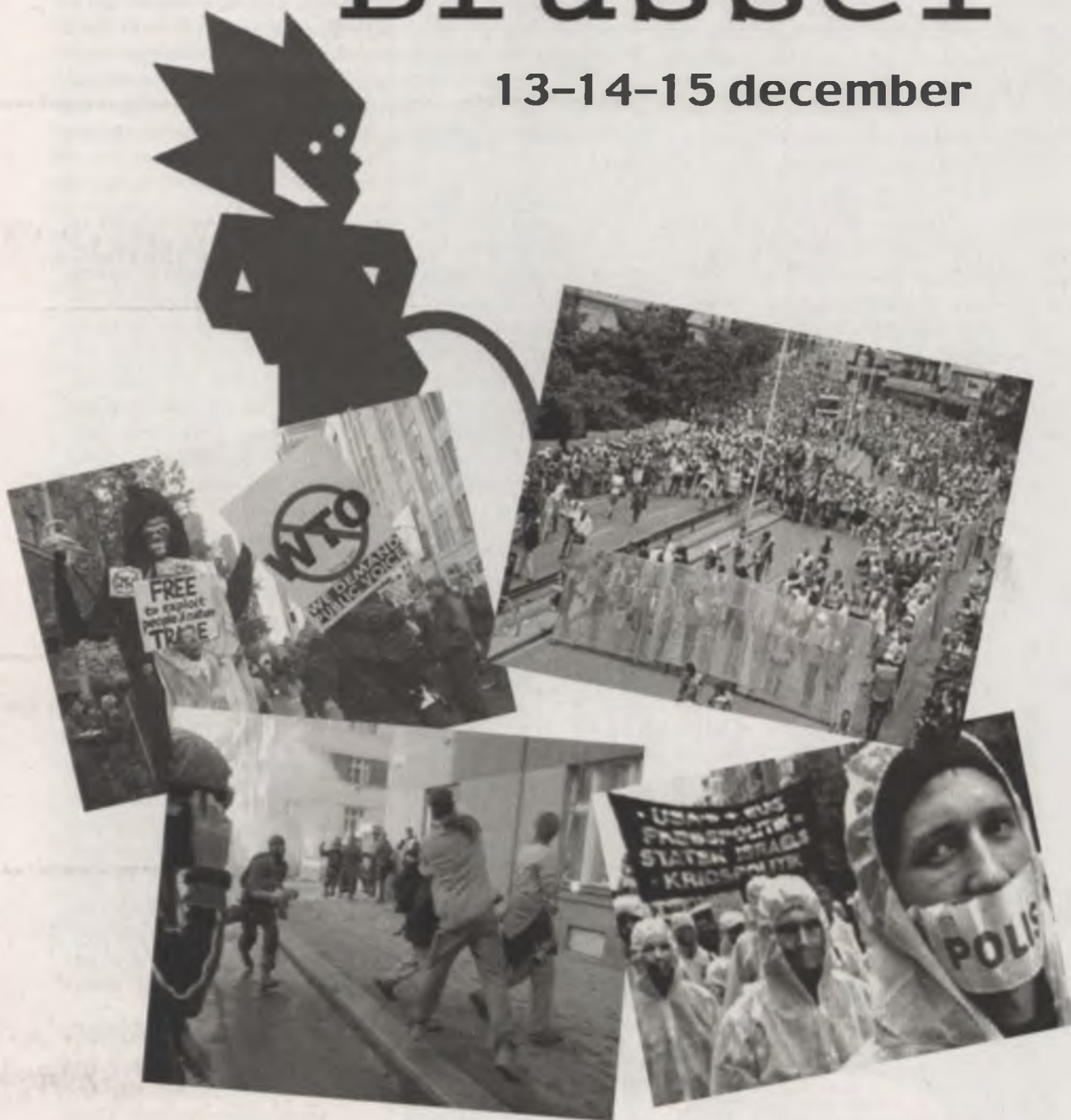
De Moeial

Studenten tijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Kultuur

Brussel

13-14-15 december

Editoriaal

Het convivium op zijn qui-vive

Degenen onder jullie die enkele weken geleden de petitie onder hun neus geschoven kregen, weten het al: er zijn plannen om het convivium te sluiten. U kent het wel, dat restaurant boven de stoa dat opgericht werd onder het voormalige rectorchap van Els Witte, en waar een student voor een chocomousse de helft van zijn weekgeld mag neertellen. De petitie die rondging in het cafetaria en die de sluiting van het convivium moest voorkomen, was echter veeleer een symbolische steun aan de personeelsleden die hun job zullen verliezen en voor wie een overplaatsing eerder twijfelachtig zal zijn. En uit goede bron hebben wij kunnen vernemen dat de sluiting van het convivium slechts een topje van de ijsberg is...

Dat onze universiteit zich dol staart in een serieuze financiële diepe-rik, is allang geen groot nieuws meer. En dat er dit jaar meer studenten zijn en minder subsidies van de overheid, zal aan deze situatie zeker niks verbeteren. De jongste jaren laat de academische overheid dan ook een spoor achter zich van privatisering, afvoering en besparing. Een voor-

beeld ervan -de komst van een geprivatiseerd rugbyveld op de VUB- heeft u al kunnen lezen in de vorige moecial.

Wat u waarschijnlijk niet is opgevallen, is dat er al forse besparingen gevallen zijn voor de kuisploeg van de universiteit en voor de campusbewaking. Logisch dat u er weinig van gemerkt heeft, want met deze instanties komt de

modale student nauwelijks in aanraking, tenzij dan de late vogel met klak die op zijn terugweg van het BSG een waggelende bewaker tegenkomt. Merk op dat de besparingen vooral worden beslist in het nadeel van zulke afzonderlijke, kleine entiteiten aan de VUB, waar geen haan naar kraait, en die dus een makkelijke oplossing zijn voor de academische staf.

Maar wat ook op til staat - en waar de student hoogstwaarschijnlijk wél iets van zal merken-, is de afschaffing van het knusse kioskje in het cafetaria, een gedeeltelijke afvoering van de medische dienst en een flinke inkrimping van het aantal personeelsleden aan onze universiteit. De kiosk in het cafetaria, waar men dagelijks bediend kan worden van de krant en eetbonnetjes, zou dan vervangen worden door automaten, waarbij men nu al gerust kan rekenen op ellenlange files.

In Jette is men nu reeds langs een omweg bezig met de privatisering van het studentenrestaurant. Door de komst van het

Sportopolis-gebouw -waar òòk kan gegeten worden- naast het restaurant van Jette, dient de VUB deze laatste de genadeslag toe. Nadat het universitaire eethuis - dat de loodzware concurrentieslag met Sportopolis nooit zal kunnen winnen- is doodgebloed, kan Sportopolis rustig hun plaats innemen. Geprivatiseerd weliswaar. En geruchten doen de ronde dat hetzelfde lot ook ons restaurant te wachten zal staan...

Als het convivium werkelijk sluit, en er is geen mogelijke overplaatsing voor het personeel ervan, zou het wel eens de eerste keer kunnen zijn dat op de VUB werknemers met een vast contract ontslagen worden. Op de vakbond hoeven ze niet te rekenen -die heeft al duidelijk laten merken niet zo enthousiast te zijn om in te grijpen. De personeelsleden lieten ons weten binnenkort een ultimatum voorstel aan Van Camp voor te leggen, waarin zal worden gepoogd een herstructurering te bereiken zonder jobverlies. Op het antwoord van de Chef is het nu enkel gissen.

Door de besparing op het personeel kan men binnenkort ook minder werkvolk verwachten in de facultaire secretariaten. Dit impliceert dat zowel de proffen, de assistenten als de studenten, die nu kunnen terugvallen op het personeel om hun administratieve rompslomp te verzorgen, in het vervolg een deel van hun tijd zullen moeten opofferen om deze taken zelf op zich te nemen. Het gevolg van zo'n besparing zal zijn dat er meer geld beschikbaar zal zijn voor vrij onderzoek, maar dat er minder tijd zal zijn voor de beoefening ervan...

Mauger Mortier

Inhoud:

pagina 2: Editoriaal

pagina 4-6: Geen 20.000
maar 1.500

pagina 7: Administratie
VUB

pagina 8: Opiniestuk

pagina 9-11: d14

pagina 12: Programma
Euro-top / Bologna

pagina 13: Palestina

pagina 14: Mensenrechten

pagina 15: The Bet

pagina 16-17: De
Fabeltjeskrant

pagina 18-19: Barcelona

pagina 20-21: Bruckner

pagina 22: Blue Note
84117

pagina 23: Lezersbrief

pagina 24: De Zwevende
Rib

pagina 25: Column

pagina 26: Brussel

pagina 27-29: K.U.T.-
Site

pagina 30-31:
KultuurKrant

Geen 20.000 maar 1.500...

"Geen 20.000 Bfr maar 1500 Bfr !" Dat was den goeie ouwen tijd maar het blijft nog steeds een oud zeer, deze democratisering is niet voor morgen.

"Haar voortbestaan kan niet afhangen van economische markspelers, haar voortbestaan hangt af van voldoende overheidssteun." (Uit De Re-Universitatis, academische openingsrede 2001-2002, Prof. Dr. Benjamin Van Camp, Rector Vrije universiteit Brussel)

"Terugblikkend op deze grote manifestaties kan men stellen dat de academische gemeenschap er niet altijd in geslaagd is om duidelijk samengebondeld protest te laten horen tegen diverse besparingsmaatregelen van de centrale overheid die ten koste gaan van de sociale universiteit en de democratisering van het onderwijs." (N. Mondelaers en F. Scheelings, 1995, 25 jaar V.U.B.: Universiteit en Maatschappij, p.29)

Waar, buiten Bologna, nog minder naar gekraait werd is wel om de hogere inschrijvingsgelden van dit academiejaar. Het maximum te vragen inschrijvingsgeld heeft dit jaar het plafond van 20.000 BFR gehaald. Hetgeen dat dan ook gevraagd wordt. Waar ver-

hoging van de inschrijvingsgelden in 1994 en 1997 nog zou uitmonden in een bezetting van het rectoraat is dit slechts een saaie stemming in een anders droge Raad van Bestuur. De studenten hebben vorig

academiejaar in de raad van dit punt dan ook geen dikker punt willen maken dan hun achterwerk. Dat dit soort beslissingen altijd wordt genomen in volle examenstress nodigt vervolgens allerminst uit tot een publiek debat. Gezien de financiële precaire toestand van de VUB konden Rik en Ben protest missen als kiespijn. Ze hebben het geld nodig, meer dan ooit als ze deze 'ark van noah' drijvende wil houden in deze strijd van de survival of the fittest. Mon qu, welk debat dan?

Eens te meer democratisering...

Dus op zijn saaiest gezegd kan de verhoging enerzijds niet losgezien worden van de financiering van het hoger onderwijs en anderzijds de getrachtte democratisering ervan. Welke getrachting dan wel lieve Sinterklaas?

De VUB hanteerde tot voor 1990 en 1994 nog een inschrijvingsbedrag dat ongeveer 10.000 BFR bedroeg, bijna de helft minder dan vandaag. De verhoging is dan ook statistisch gezien de laatste jaren een lineaire trend geworden. Niet dat ge daar bepaald trots op moet zijn. Sinds de financiering van de universiteiten, begin jaren '90, op initiatief van onderwijsministers wijlen Daniel Coens (CVP) en Luc Van Den Bossche (SP) grondig werd gewijzigd, is rondkomen als Brusselse universitaire gemeenschap moeilijk geworden, het lijkt meer op krabben met uw nagels aan uw achterwerk. Rector Benjamin Van Camp had het in zijn academische openingsrede dan ook in geuzetermen over 'tot den bedelsack toe'. Eerlijk gezegd, beter kon hij het dan ook niet verwoorden al waren platzak of break-even ook mogelijke andere opties geweest in dit tien voor taal spel. Maar er staat veel meer op het spel.

De slagzin die Van Camp gebruikte is dan nog uiterst eufemistisch en opportunistisch. Ze beslaat dan ook een veel langere periode dan begin jaren '90. Na dertig jaren besparen in de sociale sector en werkingsmiddelen van het hoger onderwijs, zelfs tot voor de 'antikrisiswet' van 1978 van de regering Tindemans II, klinkt deze frase steeds holler en holler. De verhoging van inschrijvingsgelden vormen reeds dertig jaar een twistpunt en leken tot voor enkele jaren geleden steeds het onderwerp te zijn voor de de-

mocratisering tijdens de genomen besparingsrondes. De uitspraak van Van Camp is dan ook een kleine slag in het water want er zit toch iets meer achter. Menig minister van onderwijs en begroting, rectoraatsgebouw, politieke partij, rijkswachtkazerne en Brussels Beursgebouw heeft na de jaren '70 bezoek gekregen van studenten voor dit onderwerp. Is hij dit dan werkelijk allemaal vergeten of zat hij toen in het Institute of Immunology te Basel?

De student wordt de dupe. Waarom?

Maar waar op wordt gedoeld is dat sinds de overheid de werkmiddelen verminderde van de universiteit deze dan ook andere middelen moest zoeken om rond te komen. De overheid, zich bewust van dat probleem, gaf in ruil een giftige oplossing via de wetgeving. De universiteiten konden mits wettelijk maximale opgelegde inschrijvingsgelden (die indexeerbaar waren en bijna elk jaar werden verhoogd) zo de bijkomende financiering op de rug van studenten incasseren. De student betaalt het gelach voor de ondemocratische beslissingen. Het probleem was voor bijde partners, de overheid en de universiteiten dan ook opgelost. Het kwaad bleef geschied ook al werd het systeem aangepast met een beurssysteem. Er zijn genoeg boeken over geschreven dat zelfs met de beste intenties zo'n een systeem allerminst een democratisch effect resorteren.

Het MIT in het Vlaamse Hagenland.

Democratisering van het hoger onderwijs is laatste jaren door de opeenvolgende besparingsgolven en de sluipende (en onwettelijke) verhoging van de inschrijvingsgelden volledig de nek omgedraaid. Een marktmechanisme kan maar immers werken onder het principe 'de consument betaald'. Waar we naar toe gaan, laat zich al een beetje voorspellen wanneer we kijken naar de inschrijvingsgelden voor de VAO's. Er zal overigens ook een op economische macht gebaseerde elitarisering van het hoger onderwijs uit voortvloeien in de zin dat 'de grootste ook de beste is'. De Leuvense universitaire overheid, geïncorporeerd in de persoon van Rector Oosterlinck,

Tabel: "Wettelijke maximale toegelaten inschrijvingsgelden"

<u>Jaar</u>	<u>Inschrijvingsgeld</u>
voor 1972	1.500
1972	5.000
1978	10.000
1990	16.500
1998	18.800
2001	19.200

staat eerder passief tegenover dit probleem van elitarisering eigenlijk wilt ze niet anders dan de beste zijn en dat zegt Oosterlinck dan ook. Zij moet nog niet aan haar gat krabben heeft allerminst het geld nodig uit deze financiering. Grotere universiteiten moeten niet vechten voor hun voortbestaan in de adaptatie volgens 'de survival of the fittest-doctrine' van Rector Van Camp. De KULeuven wenst soms maar al te graag uit het staatsgefinancierde systeem te stappen, zoals de Britse zogenaamde topuniversiteiten dit jaar nog wensten en mogelijk werd. Het gaf hen de

mogelijkheid hun eigen inschrijvingsgelden en toegangsvoorwaarden te bepalen. Ze zullen dan ook kwaliteitsvol onderwijs afleveren. Voor kwaliteit, om bij de grootste te horen, moet je dan ook betalen en de beste zijn. Raaaagh, de koele kikker student, raaagh! Deze visie helpt de democratisering allezins niet vooruit, ze is er nefast voor. Maar de KULeuven droomt er ook niet anders van dan bij deze 5% beste gerangschikte universiteiten te behoren. Vanuit deze hoek valt dan ook geen steun te verwachten of wat dacht u.

Dus Matheus is hier ook alweer de zwarte Piet. De groten krijgen nog meer en de kleine nog minder. Met de verschillende financieringssytemen lijken dus ook de grotere universiteiten er alleen maar beter op geworden. De VUB die het geld nodig heeft zal zich dus allerminst gaan inzetten voor de verlaging van de inschrijvingsgelden. Anders snijdt ze haar eigen de nek om. Ageren tegen dit pervers systeem doet Van Camp & Co. allezins niet,

het is een volstrekt logische gevolg en ze zal daar ook in mee stappen. Waar zitten die democratische, humanistische vrijzinnige idealen toch? Maar kom ponpon, het komt allemaal wel in orde.

De rekensommetjes...

De Vlaamse Overheid besteed nu reeds een smak geld aan hoger onderwijs. Elke universitaire student kost de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks 423.304 BF, gerekend dat er 56.740 studenten universitair onderwijs volgt wordt dit een groot getal cijfer van 24.018.268.960 BFR. Het totaal budget dat onderwijs beheert omvat ongeveer 44% van de Vlaamse begroting. Voorlopig lijkt het er op dat het ministerie weer een andere oplossingen heeft verzonnen hoe ze het geld voor het hoger onderwijs via een zo eerlijk en democratische sleutel kan verdelen en er zelf mede geld aan over kan houden. Via de concurrentie op gang gebracht via de bestuurlijke associaties en optimalisatie-debat, dat ook een evidentie lijkt geworden voor Van Camp, probeert de Vlaamse Overheid dit budget onder controle te krijgen. Vervolgens koppelt ze dit aan de kwaliteitsvol onderwijs die ze ook nagaat middels de accreditatie. Kort samenvat: hoe kan ik universiteiten dwingen meer en beter werk te laten doen met hetzelfde geld. Of die eerlijke verdeelsleutel dan ook zo eerlijk lijkt voor de universiteiten, hogescholen, studenten en de democratisering van het hoger onderwijs

is althans ook weer een andere vraag en maakt de roep voor een democratisering meer dan noodzakelijk. Het voordeel voor de modale student en de democratisering zijn althans nog niet echt duidelijk in deze hervormingen. De nadelen blijven behouden in de vorm van de indexering van de inschrijvingsgelden. De komende negatieve gevolgen van het nieuwe "CONCEPT-VOORONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE DE HERSTRUCTURERING VAN HET HOGER ONDERWIJS IN VLAANDEREN" moeten vooralseerst nog duidelijk worden. Maar eer dat dat gebeurd, zijn we natuurlijk weer enkele jaren verder. Zelfde inhoud andere vorm. Please Marleen, give us some money. Give it to me baby euheu, euheu...

We zijn niet alleen, andere actualiteiten

Het debat omtrent dit decreet vonden donderdag 24 oktober plaats in het Vlaams Parlement. Hopelijk is er van een

fundamentele discussie over dit decreet in de Commissie Onderwijs en het Vlaams Parlement nog sprake. De actualiteit wordt immers beheerst door de staking van de vakbonden. De discussies, het geapplaudiseer en boe-geroep waren hartelijk aanwezig in het ingelaste actualiteitsdebat door het Vlaams Parlement. Van der Poorteren haalde daarbij aan dat de heer Librecht zegt dat de fundamentele problemen in het onderwijs aangepakt moeten worden. Men weet echter dat er heel wat onderwerpen ter discussie liggen. Het gelijkheidsdecreet wordt gefinaliseerd, het decreet rond het hoger onderwijs ligt ter tafel en ook de lerarenopleiding en het buitengewoon onderwijs. De discussie rond het onderwijslandschap wordt door veel actoren met interesse afgewacht. Het gaat om fundamentele dossiers waarover breed moet onderhandeld worden. De actoren en de zogenaamde stakeholders zijn bekend. Of de onderhandelingen in het voordeel van de student zullen uitdraaien zijn evenwel niet bekend.

Lekker koken kost geld, goed onderwijs ook.

Inefficiëntie is emancipatie, dat onderwijs ooit een efficiënt systeem zou kunnen worden mag een natte droom lijken voor vele kabinetards, in werkelijkheid is ze dat gelukkig niet. En dat is maar goed ook. Onderwijs waar iedereen de gelijke kansen krijgt kost geld in dit economisch systeem en ze moeten er dan ook maar voor zorgen. Emancipatie en democratisering valt

Administratie **VUB** verhindert alweer het verloop van studentendemocratie.

Deze Vrije Universiteit beschikt over een studentenorgaan dat als taak heeft de studentendemocratie te organiseren. Het Bureau voor StudentenVertegenwoordigers zou in die zin alle studenten-afgevaardigden van deze universiteit moeten samenbrengen, vormen, motiveren, verdedigen, helpen, ondersteunen, enz. Tot hiertoe werden vooral Raad van Bestuurstudenten en SOR-studenten door dit orgaan geraakt, maar bij het begin van het jaar is er bij de huidige voorzitter en haar omgeving, duidelijk de intentie ontstaan om alle andere studenten die in raden zijn ook te contacteren, en bijeen te brengen. Vooreerst werd, zoals de administratieve procedure het voorschrijft, contact opgenomen met het Secretariaat van de Raad die toegaf geen idee te hebben van wie die andere studenten zijn. Het secretariaat verwees naar de faculteiten die dat allemaal zouden weten en geven. Er werd naar alle decanaatsecretariaten gebeld die

allen om een brief vroegen. Een brief werd opgesteld met gewoon de vraag naar gegevens van de studenten afgevaardigden. Vanwege het bureau VOOR studenten-vertegenwoordigers, niet meer als normaal, of is er iemand die hier niet kan volgen?? Er werd op een majestueuze wijze een tijdscrediet van twee weken gegeven. Gewoon om 10 namen van een PC te copyen en te pasten en op te sturen, leek ons twee weken wel genoeg. Zoals de wetenschap van de administratie het voorschrijft kregen we niks terug. Nog steeds volgens diezelfde wetenschap werd de rector aangesproken. Een studentafgevaardigde stelde hem de vraag of het BSV, dat bestaat voor de studenten-afgevaardigden, hun eigen doelgroep zouden mogen kunnen aanschrijven. Uiteraard repondeerde de rector positief, versterkt door de grove mediatische fout, begaan door de collega's van een andere krant aan deze unif... De rector verwees nog steeds in overeenstem-

ming naar de administratie-wetenschap naar de bevoegde administratieve geleding, zijnde het secretariaat van de raad -of moeten zeggen de raden? Toen de vraag daar eigenlijk voor de tweede maal werd gesteld, werd kwaad opnieuw gerefereerd naar de decanaten. Toen de reeds gevolgde administratieve weg werd voorgesteld, en het gebrek aan reactie werd aangebracht, werd er nog kwader gereageerd dat het secretariaat dat niet zou opzoeken.

Moralen van het verhaal:

Studentenafgevaardigden mogen zichzelf niet aanspreken.

Administraties werken studentendemocratie tegen.

LWK zal dit jaar geen student in de raad van bestuur hebben.

Eigenlijk zijn de studenten gewoon niet gemotiveerd, administratie daarentegen...

Enkel en alleen over administraties had Luwel gelijk...

onmogelijk te rijmen met efficiëntie sinds beide door het huidig economisch systeem op de proef wordt gesteld. Het excuus "Maar we hebben geen geld" naar aanleiding van de rekensommetjes is op z'n minst niet geldig. Geld kan nochtans gevonden worden in het federale budget. We kunnen misschien het leger afschaffen, het duurste museum ooit!

Hebbe wij schuld boer Coene?

In dit plaatje van democratisering speelt de Vlaamse Overheid meer dan ooit een centrale rol en ze is dan ook ten volle hoofdverantwoordelijke voor de democratisering van het onderwijs. De Vlaamse Overheid (en haar kabinetards) kan haar medeverantwoordelijkheid tengevolge van haar opgelegde besparingen en herstructureringen niet ontlopen. Dat de staat zelf de katalysator is van deze ondemocratisering is dan ook het perverse ten top terwijl ze dat democratische juist moet bevorderen! Som-

mige universitaire gemeenschappen worden gedwongen te werken in een sterk keurslijf volgens de decreten van haar broodheer. Soms zijn ze niet minder dan een pianist van een voorgeschreven compositie en competitie. Alhoewel ze kunnen improviseren of variëren zijn hun marges klein. Natuurlijk moet Van Camp er eerst voor zorgen dat de compositie wordt omgegooid. Maar het omgooien is Van Camp alvast niet van plan. Dus niet alleen de universitaire gemeenschap zal de dupe blijven zijn van deze besparingen. Sterker nog, door haar onwil blijft ze de zwarte piet doorspelen naar de student die dit jaar 19200 BF moest ophoesten. Zij kunnen niet de dupe zijn door een verhoging van de inschrijvingsgelden omdat de Vlaamse Overheid met te weinig geld over de brug komt! Onthoud dat behoedzame behoudsgezindheids in deze tijd van universitaire gelijkshakeling de enige mogelijke houding is voor de ware revolutionair.

Pieter Vissers

Opiniestuk

Het BSG en hun parlement

Eén van de meest fundamentele wijzigingen zal binnenkort worden doorgevoerd aan de VUB. Vorig jaar kregen alle studenten een mail over "reformaties van de SOR" van Frank Winter. Deze hebben tot doel de SOR - zijnde het orgaan die de rechten en plichten van de studenten verondersteld te behartigen - grondig te veranderen vanuit en ten bate van het rectoraat.

Het BSG staat niet voor Boel van Superzatte Geklakteerden zoals de feitelijkheid laat blijken. Aan de VUB bestaat er het Brusselse Studenten Genootschap. Deze organisatie heeft als doel het kringleven en de folkore aan deze universiteit te verzorgen. In de realiteit komt het vooral neer op dopen, zingen, feesten en zuipen. De films en de TD's zijn dan ook de twee grotere geldbronnen van de kringen waar wij onze cursussen halen. Daarnaast werd het BSG gesticht om die kringen te overkoepelen, te subsidiëren en te behartigen. BSG krijgt geld van de SOR om het kringleven te doen leven net zoals de SOR de Studiekring Vrij Onderzoek ondersteunt om de

studenten tot nadenken te brengen ten bate van de vooruitgang. Of zoals de SOR geld geeft om deze hoog kwalitatieve en kritische krant uit te brengen. Wel diezelfde lieve zatte feestende BSG geklakteerden, die hebben zichzelf afgevraagd of elke student niet verplicht gedoopt zou kunnen worden bij

de inschrijving op de rol. Vorige week organiseerden ze een hoogst formele informatie-vergadering waar gezegd iedereen op uitgenodigd was, maar waar 99% van de studentengemeenschap zich nog steeds afvraagt of ze het ooit te weten zijn gekomen. Wel op die vergadering werd één van de meest machiavellistische en zat bedachte plannen in de geschiedenis van de studentendemocratie hier uitgevonden en bijna publiek voorgebracht. Het plan is eenvoudig: het BSG wordt het studentenparlement van morgen. Net iets meer

dan de helft van de stemgerechtigde leden zijn geklakteerde gedoopte, zatlappen. De rechtstreeks verkozen studenten krijgen een heleboel commissies en worden niet eens verkozen voor het hogere orgaan. Een getrapt systeem zoals onze vrienden van KUL. (Men zegt zelfs dat de idee van daar werd gecut and gepasted inclusief de nadelen). Een kleine selecte groep die onder zichzelf de macht verdeelt, gebruik makend van de kloof met de massa die de machthebbers lekker veiligsteld.

De waarheid doet zeer.

Nu tussen de lijnen. Het BSG lijdt aan grootheidswaan. Ze zouden graag nog enkele voltijdse arbeidskrachten bij hebben om de drie, vier taken die ze hebben te kunnen vervangen door cantussen. Zuip gewoon verder mannen, en maak jullie vooral geen zorgen over de studentenpolitiek. Ze willen zichzelf opheffen tot de studentenraad van de VUB. Waarom ook niet de naam van de unif veranderen in UBSG? Even serieus. Tijdens de vergadering brachten een aantal BSG-kopstukken de idee naar boven om gewoon de media uit te sluiten van de raad, of nog beter, om ze uit te nodigen met zwijgplicht. De media niet informeren van het beleid betuigt van het ondemocratisch gehalte van het project.

Dit terroristische plan vanwege het BSG is een regelrechte verkrachting van de democratie omdat het BSG eigenlijk nog door geen 13% van studenten gekend is. En indien een belangengroep van 13% bestaande uit zuiplappen de beslissingen gaat nemen voor het beleid van de 87% overige, dan kunnen we vrezen voor de toekomst van deze unif.

De grootste bijdragen van de laatste tien jaar van dat belangengroepje aan onze eerwaarde democratie in de SOR betrof immers de doopzaal, de BSGzaal, de tentTD's en euh... dat is het. Wat zal het zijn als ze gevraagd worden na te denken over een structuurdecreet dat de toekomst van ons universitair onderwijs zal wijzigen.

Wees serieus mannen: zuip en laat de praat voor de serieuze mensen

d14

Oproep!

Van juli tot december 2001 is België voorzitter van de Europese Unie. Op de top van Laken willen de Europese verantwoordelijken een debat openen over de toekomst van Europa. Uitdagingen 2001 groepeerde een aantal verenigingen en organisaties die de huidige Europese constructie contesteren. In hun ogen is deze constructie niet sociaal maar staat ze in dienst van het kapitaal, ze is niet democratisch maar repressief, ze is niet vreedzaam maar een bedreiging voor de vrede in de wereld.

Terwijl de Europese instanties verwijderd lijken van de gewone burger, neemt hun belang in werkelijkheid steeds meer toe. Volgens UNICE, de Europese patroonsorganisatie, worden in de Europese landen "60% van de nieuwe wetten uitgevaardigd op het niveau van de Europese Unie, en betreffen 70% van deze maatregelen (reglementeringen, richtlijnen, besluiten en aanbevelingen) de economische wereld". Voor wie werkt deze Europese Unie?

Noden en verzuchtingen

Men kan zich inderdaad heel wat vragen stellen. Wat hebben liberalisme, globalisering en privatiseringen voor de burgers opgeleverd? Welke politiek hebben de Commissie en de Europese Raad doorgevoerd? Ontslagen, flexibiliteit, onderbroken en verlengde werktijden, nacht en weekendwerk, bedreigingen voor de pensioenen, een steeds verdergaande afslanking van de sociale zekerheid... Wie herkent zich nog in deze Europese constructie?

De bevolking heeft recht op een fatsoenlijk inkomen.

Maar de Europese Unie heeft vooral de lonen en de kleine en middelmatige inkomens streng aangepakt om te voldoen aan de beruchte criteria van Maastricht, het sluitstuk van de Europese con-

structie. Terzelfdertijd ontwekende grote vermogens de belastingen door te profiteren van de globalisering. Onnodig te zeggen dat de rijkdommen van de enen toenemen op het ritme van de armoede van de anderen.

De bevolking heeft recht op openbare diensten die toegankelijk zijn voor iedereen.

Maar de Europese Unie is de promotor van de privatisering en de regulering ervan (post, telecommunicatie, openbaar vervoer, energie...), om ze te transformeren in sectoren die winst opbrengen. De kwaliteit van sommige is verslechterd. En voor de arbeiders en bedienden in deze sectoren betekent dit een verlies van statuut en soms zelfs van job.

De bevolking heeft recht op vrede.

Maar de Unie brengt een autonoom leger op de been. Het is de bedoeling om tussen te komen overal waar de markteconomie niet heer en meester is, of waar de economische belangen van de grote transnationale Europese bedrijven op het spel staan. De Balkan, Afrika, het Midden Oosten worden steeds vaker vernoemd als actieterrains.

De bevolking heeft het recht te kunnen beslissen over hun eigen lot.

De nieuwe technologieën zouden dat kunnen mogelijk maken. Maar geen enkele administratie is zo ondoorzichtig als deze van de Europese Unie. Commissie, Europese Raad, Raad van ministers, Comité van permanente vertegenwoordigers, wie kan er nog aan uit? Zo'n constructie is zeer gunstig voor de lobby's van de grote bedrijven, maar ze sluit de inspraak van de gewone burgers uit. Niets gebeurt er tegen deze bureaucratische versluiering en het zo goed als machteloze Europese parlement zal hieraan niet kunnen verhelpen.

De bevolking heeft behoefte aan rechten. gelijke rechten voor iedereen.

Maar de Europese Unie brengt op heel het continent nationalistisch chauvinisme voort. Het recht om te kiezen en de tewerkstelling in de

openbare diensten, zijn niet toegankelijk voor een deel van de Europese bevolking afkomstig uit het Oosten en het Zuiden. Voor de leiders is de immigratie slechts een geïmporteerde koopwaar in functie van de behoeften van het kapitaal. Aan de ene kant verwelkomt het kapitaal zeer hoog gekwalificeerde arbeiders, aan de andere kant gebruikt het kapitaal clandestienen om druk uit te oefenen op de lage lonen. Door de immigratie illegaal te verklaren rechtvaardigt men het Fort Europa, met kampen omgeven door prikkeldraden, en de uitbouw van de internationale politiek (Europol). Op dezelfde wijze veralgemeent de Europese Unie, in naam van de gelijkheid van de geslachten, de nachtarbeid voor vrouwen en maakt ze van nachtwerk een natuurlijk onderdeel van arbeid. Ze verhoogt eveneens de pensioenleeftijd tot 65 jaar voor iedereen.

De bevolking heeft recht op een persoonlijke levenssfeer.

Maar de Europese Unie bevordert de samenwerking tussen de politiediensten van de lidstaten, onder leiding van Europol. In naam van de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het terrorisme, verhoogt de repressie. Op straat wordt een netwerk van camera's geïnstalleerd die ons bespieden. Het aantal politieagenten is verveelvoudigd. De controles worden opgevoerd, vooral in de achtergestelde wijken.

De bevolking heeft recht op een gezonder leven.

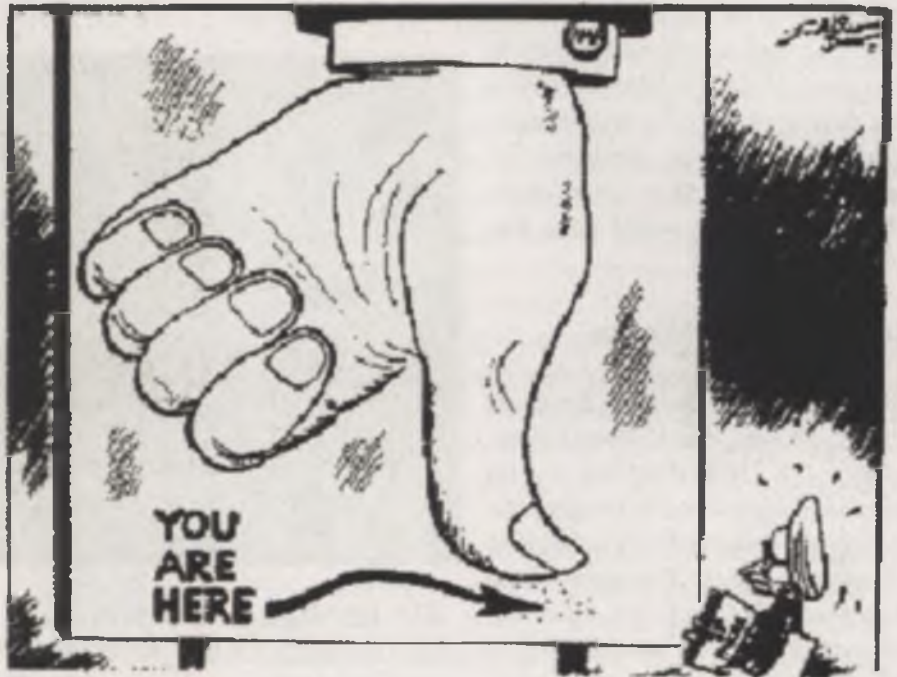
Het groeiend aantal joggers en de explosie van bioproducten getuigen hiervan. Maar, men laat ze slechts vervuiling inademen, drinken, eten, horen en zien. De 'malbouffe' waarvan de gekke koeien maar één van de vele incidenten op rij zijn,

is het resultaat van een Europese landbouwpolitiek, die gebaseerd is op de belangen van de agrobusiness. Terzelfdertijd is de gezondheid het jachtterrein geworden van de farmaceutische business.

De bevolking heeft recht op cultuur.

Welnu, deze wordt in het algemeen voorbehouden voor een elite. Ze wordt in toenemende mate geprivatiseerd. In de media beschikken slechts enkele grote groepen over de middelen om informatie te verspreiden. De Europese

pese Industriëlen, een machtige lobbygroep die waakt over de Europese constructie. Aan de bevolking komt het toe een ander Europa op te bouwen. Een rechtvaardig, solidair en democratisch Europa. Een Europa dat tegemoet komt aan de sociale behoeften van iedereen, zonder discriminatie. Een Europa van de volkeren. Een Europa dat solidair is met de strijd van de bewegingen die zich overal ter wereld verzetten tegen de macht van de multinationals en van de grote financiële groepen, en van de politieke verantwoordelijkheid die hun belangen verdedigen.

Unie roept transparantie in, maar overspoelt het publiek met onbeduidend nieuws. Hoe kunnen de gewone burgers zich emanciperen, vrij zijn en deelnemen aan het democratisch debat zonder toegang tot cultuur of informatie?

Voor een ander Europa

De rechten en belangen van de burgers zijn de zaak van de bevolking zelf. Het Europa is hun Europa, niet dat van de Ronde Tafel van Euro-

Manifestaties vonden plaats aan het kasteel De la Muette te Parijs (tegen de OESO), in Seattle (tegen de WTO), te Washington (tegen het IMF en de Wereldbank), in Davos (tegen het Wereld Economisch Forum: WEF), in Praag (opnieuw tegen het IMF en de Wereldbank), in Porto Alegre (alternatief voor de top van Davos), in Nice (tegen de Europese top)... en in Brussel. Laten we de strijd globaliseren.

(<http://www.d14.be>)

“Een ander Europa voor een Andere Wereld”

De neoliberale globalisering, waarvan de Europese Unie één van de drijvende krachten is, heeft verstrekende gevolgen voor het dagelijks leven van de mensheid en voor het leefmilieu : er is de toenemende armoede en steeds meer vrouwen zijn er het slachtoffer van, er is de ongelijkheid tussen Noord en Zuid, de vernietiging of de privatisering van de natuurlijke (ecologische) rijkdommen, de schendingen van de mensenrechten, de aanvallen op de sociale verworvenheden, de privatisering van de openbare diensten, de aantasting van de democratische vrijheden, oorlog, criminaliteit en financiële crises. En daarbovenop worden we geconfronteerd met het fenomeen, dat alle menselijke activiteit gedegradeerd wordt tot gewone koopwaar. Dat alles vereist een krachtdadige tegenreactie. Daarom mobiliseren van 7 tot 15 december in Brussel de ondertekenende organisaties van het Netwerk “Een ander Europa voor een andere Wereld”, in overeenstemming met deze verklaring.

Pluralisme en diversiteit zijn de hoekstenen van dit Netwerk. Elke organisatie neemt eraan deel met haar eigen identiteit en specificiteit. Onze eenheid is gebaseerd op een gemeenschappelijke wil om geweldloze activiteiten en manifestaties te organiseren, die gedragen worden door een brede waaier van maatschappelijke krachten en die willen bijdragen tot de opbouw van een ander Europa en tot een andere globalisering. Met dat doel voor ogen roepen wij iedereen op, die gekant is tegen een liberaal Europa, om deel te nemen aan het Forum van niet-gouvernementele organisaties (7 en 8 december), aan de Europese vakbondsbetoging (13 december), aan het alternatief forum, aan de betoging naar Laken (14 december). Deze mobilisatieweek van het Netwerk “Een ander Europa voor een andere Wereld” is de laatste Europese etappe in de voorbereiding van de tweede editie van het Sociaal Wereldforum in Porto Alegre (van 31 januari tot 5 februari 2002), een belangrijk initiatief in de mobilisatie voor een andere en betere wereld.

*Coördinatie D14
Oxfam Solidariteit*

11.11.11

Attac-België

Forum voor Vredesactie

CODEWES

De Moeial

Tweewekelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal bevindt zich naast het KulturKaffee

Pleinlaan 2, 1050 Brussel

tel: 02/629.23.38

fax: 02/629.23.37

mail: moeial@vub.ac.be

Coördinator
Mauger Mortier

Vice-coördinator
Vincent Vaesen

Secretaris
Pieter Vissers

Penningmeester
Wouter Devriese

Lay-out
Mauger, Wouter, Pieter D, Nick

Redactie
Mauger, Wouter, Nick, Pieter D, Pieter V, Uti, Esther, Leni

Studiekring Vrij Onderzoek
Ruth, Yvan, Frederik, Maarten, Herman, Annabel, Jan-Willem, Jan, Eric, Kenno, Hazel

Medewerkers
Stefan, Nick, Uti, Griet, Brian, Maarten, Pieter B, Maartje, Jasmin, Anne, Etan, Kurt, Sarah, Jan, Frank, Anthony

Abonnementen
Storten op rek.nr.001-1386975-48
met vermelding abo
Gewoon abo: 333 Bf
Steunabo: 1000 Bf

Verantwoordelijke uitgever:
Domenico Vaccaro
Pleinlaan 2, 1050 Brussel
Oplage: 2500ex.

De redactie is niet verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, VO en Dienst Cultuur noch voor opiniestukjes

Programma Euro-top Laken

Vrijdag 7 en zaterdag 8 december. NGO-forum – Van Brussel tot Porto Alegre

Gedurende die twee dagen organiseren Noord-Zuid-, vredes-, vluchtelingen- en milieubewegingen op verschillende locaties in Brussel workshops, seminaries en uiteenzettingen. Het volledige programma kan je vinden op de 11.11.11-website (www.11.be). Vrijdag en zaterdag kan je ook terecht in de Magdalenazaal (Dusquesnoystraat 14, 1000 Brussel – tussen het Centraal Station en de Grote Markt), waar zaterdag vanaf 14 uur ook de centrale gezamenlijke activiteiten plaatshebben.

Donderdag 13 december. Europese vakbondsbetoging
Vertrek 13.30 uur aan het Bockstaelplein in Laken-Brussel. De NGO's stappen achteraan samen op en verzamelen om 13.30 aan het metrostation Belgica (metrolijn 1 richting Koning Boudewijn). Voor meer info eveneens de 11.11.11-website raadplegen.

Vrijdag 14 december. Internationale manifestatie "Voor een sociaal en solidair Europa".
Vertrek om 11 uur aan het Klein Kasteeltje, Negende Linieaan, Brussel (Metrohalte IJzer (metrolijn 2 richting Simonis).

Bedoeling is naar het groot kasteel van Laken te trekken, maar het traject ligt nog niet vast. De onderhandelingen met de politie zijn nog aan de gang.

Na de betoging meeting, animatie en om 18 uur concert op de terreinen van Thurn&Tassis, waar de betoging eindigt. Deze manifestatie wordt georganiseerd door het netwerk "Een ander Europa voor een andere wereld". Dat netwerk is een samenwerkingsverband tussen de coördinatie D14, de Europese ATTAC-comités en het NGO-forum. Voor de verklaring van dit netwerk surf je ook best naar de website van 11.11.11, van D14 (www.d14.be) of die van het netwerk zelf. De VUB-studenten verzamelen om 10u aan het KK. (www.anothereurope.org)

Zaterdag 15 december

10 uur. Internationale bijeenkomst in het auditorium P.E. Janson, ULB, Rooseveltlaan, Brussel.

13.30 uur. Mars voor de vrede vanuit de ULB naar het Schumanplein.

16 uur. Streetparty en concerten georganiseerd door Bruxxel.org.

(Meer informatie over de activiteiten rond de Europese top vind je op de website van Indymedia (<http://belgium.indymedia.org>).

Tegen het Bologna-ontwerpdecreet

De laatste vijftien jaar staan de hoger onderwijsinstellingen in Europa onder druk om hun bestaansrecht als onafhankelijke, openbare en door de staat gefinancierde instellingen te bewijzen. De achtergrond hiervan is de steeds nadrukkelijker eis van de Europese industrie, verenigd in de Europese Ronde Tafel van industriëlen (ERT), om het onderwijs in het algemeen, en speciaal het hoger onderwijs, van een aan de marktmechanismen onttrokken gemeenschappelijke voorziening met een eigen statuut te veranderen in een economisch te exploiteren markt. Democratische, pedagogische, wetenschappelijke, of andere niet commercialiseerbare overwegingen komen hierbij helemaal niet aan de orde. Hoewel de Europese Unie NIET bevoegd is voor onderwijs(subsidiariteitsbeginsel), zijn de wetgevingen in de meeste lidstaten meer en meer geëvolueerd in de door politieke partijen en universitaire overheden die echte democratie en kritische onafhankelijkheid geen warm hart toedragen. Zoals de secretaris-generaal van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) ons onlangs nog wist mede te delen: "Ik vrees dat democratisering een disfunctionele bekommernis is". In de Vlaamse gemeenschap was het keerpunt het Coensdecreet, aan het begin van de jaren '90. De Bologna-akkoorden vormen een op Europese schaal georchestreerde voltooiing van dit afbraakprogramma. Wij kanten ons tegen de met "Bologna" onvermijdelijke privatisering van het ho-

ger onderwijs. Een gedeeltelijke of gehele privatisering ontworteld de structuur waarin onderwijs en onderzoek tot hun recht komen en financiële middelen sociaal relevant worden geïnvesteerd. Niet alleen wordt onderwijs een handelswaar, zodat het recht op onderwijs de facto wordt opgeheven, ook de in België grondwettelijk gegarandeerde vrijheid van onderwijs komt in het gedrang. Diploma's worden gedegradeerd tot entreeticketten voor de arbeidsmarkt. Wat is de waarde van een Europees netwerk dat slechts de toekomst van enkelen garandeert en intrinsiek een maatschappelijke crisis met zich meedraagt, hier en elders? Zullen wij toestaan dat een erfgoed dat zijn waarde reeds eeuwen op een herkenbare wijze bewezen heeft, overboord wordt geworpen in naam van de machtswellust en het winstbejag van kleine maar machtige groepen, of komen we op voor de emancipatorische mogelijkheden die in een publiek gefinancierd en academisch onafhankelijk hoger onderwijs liggen opgeslagen? Onderteken nu de petitie en toon aan dat we ondubbelzinnig voor dit laatste kiezen!

Het comité ter bevrijding van het Bologna-juk
Voor meer informatie kunt u terecht op onze site, waarop u zich eveneens op de mailinglist kunt inschrijven.
<http://www.geocities.com/bolognavub>

Een Handleiding van Palestina

Naar aanleiding van de oorlogsverklaring van Israël aan Palestina, zou wel eens de interessante vraag kunnen oprijzen of de strijd tegen terrorisme hier als een vorm van legitimatie kan dienen. Indien u veronderstelt dat wij de pretentie hebben om deze vraag voor u te beantwoorden, bent u mis. Het lijkt ons wel nuttig een ruwe schets weer te geven over de machtsgroepen die in Palestina heersen, die u dan, wie weet wel eens kan gebruiken in een interessante discussie omtrent deze complexe materie.

Ten eerste zijn er de Oslo-akkoorden die tussen de joodse en de Palestijnse gemeenschap in '93 zijn afgesloten. Zij erkennen een enigszins beperkte autonomie aan Palestina, waar Arafat na de verkiezingen van 1996 als leider uit de bus gekomen is.

Natuurlijk omvat Palestina veel meer dan de autonome gebieden op de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook, en kan Arafats gezag in vraag gesteld worden.

Arafat is naast de leider van de Palestijnse Nationale Autoriteit ook voorzitter van de PLO. PLO is een overkoepelende Palestijnse Bevrijdingsorganisatie die zowel door de Arabische landen, als door het Westen, als door Israël erkend wordt als vertegenwoordiger voor de Palestijnen. Het was trouwens ook de PLO die de Oslo-akkoorden met Palestina sloot, en zij zou bovendien de gesprekspartner moeten vormen in de onderhandelingen die moeten leiden tot een Palestijnse staat. Het grote verschil tussen de PLO en de Palestijnse Nationale Autoriteit is dat de eerste een koepelorganisatie is binnen de Palestijnse leefgemeenschap en de laatste zich beperkt tot de autonome gebieden.

De PLO wordt vnl. gedomineerd door Fatah, de Nationale Palestijnse Bevrijdingsbeweging, waar Arafat ook voorzitter van is.

Binnen elk niveau (Fatah, PLO, Palestijnse Autoriteit) is Arafat duidelijk de leider wat natuurlijk niet betekent dat zijn gezag absoluut is. Lokale afdelingen in Palestina stellen zich onafhankelijker op en verenigen zich in verzetscomités die de acties tegen Israël coördineren. Radicale politieke bewegingen zoals Hamas, PEP en de Islamitische Jihad zijn hier voorbeelden van.

Hamas vormt enigszins de belangrijkste radicale Islamitische beweging binnen de oppositie in de autonome delen. Zij beschikt over een uitgebreid sociaal netwerk, met onder meer scholen, ziekenhuizen en een hulpverlenende dienst aan de noodlijdende bevolking en behoorde tot één van de enigen die zich tegen de Oslo-akkoorden verzette en hierdoor van veel sympathie kon genieten binnen de Palestijnse gemeenschap.

Hiernaast stelt de gewone man in de Palestijnse straat zich wel eens vragen omtrent Arafats beleid. Er is veel kritiek

op het optreden van de regering, de politie- en veiligheidsdiensten die willekeurig te werk gaan en zich schuldig maken aan schendingen van de mensenrechten. Het is eveneens niet zeker dat de Palestijnse bevolking een hard optreden van de overheid tegen radicale militanten zal tolereren. De Palestijnse leefgemeenschap bevindt zich in een overgangsfase naar een staat. Vanzelfsprekend leven er in deze gemeenschap verschillende opvattingen over de wijze waarop dit in zijn werk moet gaan. De hardnekkige weerstand die Israël blijft bieden, kan de spanningen tussen de organisaties, die deze overtuigingen vertegenwoordigen, wel eens opvoeren. Arafat zou aan beide fronten moeten onderhandelen om tot een vorm van consensus te komen. Israël verleent hem daarbij echter weinig bewegingsruimte en het ongenoegen bij het Palestijnse volk neemt toe naarmate de vredesprocessen blijven aanslepen.

Nu Sharon Arafat ervan beschuldigt de plicht te verzuimen die hij als politieke leider draagt, nl. de terreur te stoppen door als het ware de kraan dicht te draaien, is het niet duidelijk

hoe Palestina zijn strijd voor onafhankelijkheid moet verderzetten.

Als universitair student lijkt het ons leuk, zoniet noodzakelijk, en misschien zelfs onvermijdelijk hieromtrent een mening te vormen. Nog toffer zou zijn als deze (eens) een beetje gegrond is.

Bescheiden zoals gewoonlijk bieden wij -de studiekering Vrij Onderzoek- u ten eerste een reportage aan over Palestina met gastsprekers die waarschijnlijk eindigt in een interessante discussie met een glaasje wijn. Deze info-debat...(naar eigen creativiteit aan te vullen)-avond zal misschien deel uitmaken van een Palestina-Israël driereeks maar daar lees je meer over in de volgende editie. Het zou doorgaan na de kerstvakantie vermits we ons nu vnl. willen concentreren op D14 en andere activiteiten hieromtrent.

Mensenrechten

Sinds 11 september is de belangstelling voor de Afghaanse bevolking groot. Merkwaardig is eigenlijk dat er vòòr die rampzalige dag nauwelijks aandacht was voor het miserabele lot van de Afghanen. Miljoenen Afghanen hadden geen toegang tot onderwijs, mochten niet buitenhuis werken, werden dagelijks vernederd en buitengesloten. Was hier sprake van grove schending van de mensenrechten?

Bij mensenrechten denken we vooral aan burger -en politieke rechten, aan het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op vrijheid van levensovertuiging, het recht op lichamelijke integriteit. Maar er zijn meer mensenrechten... Het gaat dan om de economische, sociale en culturele mensenrechten, zoals het recht op gezondheidszorg, het recht op werk, het recht op huisvesting en het recht op onderwijs. Deze rechten zijn ook opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Toch gelden de sociaal-economische mensenrechten nog steeds als stiefkinderen.

Voor en tijdens de opstelling van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd het belang van die sociaal-economische mensenrechten ook in het westen, bijvoorbeeld door de Amerikaanse president Roosevelt, nadrukkelijk onderstreept. De Koude Oorlog dreef de twee politieke blokken echter uiteen. Het westen ontpopte zich als kampioenen van burger -en politieke rechten en de communistische landen wierpen zich op als verdedigers van sociaal-economische rechten. De Koude Oorlog is over. Maar hoe is de situatie van de mensenrechten nu?

Mensenrechten liggen onder vuur. Samuel Huntington, de afgelopen periode veelvuldig aangehaald, heeft een hard hoofd in de toekomst van universele mensenrechten. De idee van mensenrechten leeft niet echt in andere beschavingen, zo stelt hij. Hoe meer westerse landen proberen om mensenrechten te verspreiden des te sterker zal het verzet zijn tegen dit westers mensenrechten-imperialisme en des te sterker zal het streven zijn naar herbevestiging van oude inheemse waarden.

Moeten we dan het ideaal van een kosmopolitisch burgerschap met universele mensenrechten opgeven? Ik denk van

niet. Het is belangrijk de idee van culturele diversiteit te vieren, maar tegelijkertijd zullen we moeten vasthouden aan het idee dat er morele normen -i.c. mensenrechten- zijn, die toegankelijk en aanvaardbaar zijn voor mensen uit verschillende culturen en die het mogelijk maken om met elkaar menswaardig te leven.

De vraag is natuurlijk hoe we kunnen komen tot een situatie waarin mensenrechten universeel worden aanvaard. Willen we zo een situatie bereiken, zullen we er niet aan kunnen ontkomen om een oprechte dialoog aan te gaan, die binnen de verschillende culturen en tussen de verschillende culturen zal moeten worden gevoerd. Ook binnen de islam roepen mensen op tot een dialoog. De koran bevat waarden die kunnen dienen als grondslag van mensenrechten. Kunnen wij, westerlingen, intussen wachten tot moslims en anderen zo "ver" zijn als wij? Wij zijn geneigd onszelf te zien als onbetwiste aanhangers van mensenrechten. Het is echter goed ons te realiseren dat we in de ogen van Derde Wereldlanden niet zulke aanhangers zijn van mensenrechten als we zelf wel denken. Een steeds terugkerend verwijt aan het westen is dat wij eenzijdig het belang van burger -en politieke rechten beklemtonen, en sociaal-economische mensenrechten nauwelijks serieus nemen. Misschien is het verwijt niet geheel ten onrechte. Het is immers opvallend dat er nauwelijks wordt gesproken van een schending van mensenrechten wanneer miljoenen sterven van honger, wanneer miljoenen kinderen worden uitgebuit in kinderarbeid, wanneer miljoenen geen medicijnen tegen AIDS kunnen kopen, wanneer miljoenen gehandicapten worden uitgesloten. Anderzijds zijn we geneigd het spreken van een schending van mensenrechten als mensen worden bekeken met camera's in winkelcentra of andere openbare gelegenheden, of wanneer iemand die beschuldigd wordt van verkrachting wordt gedwongen toe te staan

dat een beetje wangslim uit zijn/haar mond wordt gehaald voor een DNA-test. Het is belangrijk dat we niet slechts van anderen verwachten dat ze bereid zijn een dialoog aan te gaan en zich bezinnen op hun houding ten opzichte van mensenrechten. We moeten zelf onze veronderstellingen en vanzelfsprekendheden op het terrein van mensenrechten ter discussie stellen. De bereidheid om een dialoog aan te gaan houdt overigens niet in dat de inrichting van de wereldgemeenschap moet wachten tot er een globale consensus is bereikt.

We moeten bereid zijn een dialoog aan te gaan, maar tegelijkertijd bereid zijn te staan voor wat we zien als een bijdrage aan een menswaardig bestaan.

Maartje

“The bet”

Een weddenschap met Olivier Deleuze...

Je hebt ongetwijfeld wel iets opgevangen van de commotie rond Kyoto/Bonn. In Kyoto waren een aantal maatregelen vastgelegd om het broeikaseffect tegen te gaan, maar de Verenigde Staten weigeren deze uit te voeren. Op de conferentie van Bonn, waar regelingen werden getroffen ter implementatie van de eerder gemaakte afspraken, werd dan ook zonder de VSA verder onderhandeld. Onze eigen Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling Olivier Deleuze was erg tevreden over de bijeenkomst. De Europese landen zullen hun respectieve CO₂-uitstoot met acht procent verminderen tegen 2012, ten opzichte van de uitstoot die in 1990 werd geregistreerd. Veel mensen, die zich een beetje betrokken voelen bij de milieuproblematiek, vonden Deleuzes tevredenheid wellicht onterecht. Ten eerste is een vermindering van de CO₂-uitstoot met acht procent een erg bescheiden uitdaging, die nauwelijks effect ressorteert. Ten tweede is samenwerking van de Verenigde Staten bij het tegengaan van het broeikaseffect onontbeerlijk, willen we concreet iets bereiken. Ten derde kunnen we ons de vraag stellen of de beslissingen die op de hoogste politieke niveaus worden genomen, niet moeten worden aangevuld met een bewustmaking aan de basis. Kortom, er is weinig reden tot vreugde, maar er zijn tal van redenen om in actie te schieten.

Het initiatief “The bet” biedt een goede kans om een krachtige kritiek te uiten op het falende beleid. Waar gaat het concreet om, en wat kunnen we ermee bereiken? Het VVS en Ecolife organiseren een weddenschap tussen de studenten van het hoger onderwijs en Staatssecretaris Deleuze. Alle participerende jongeren en instellingen zullen proberen samen hun CO₂-uitstoot met acht procent te verminderen, en dat niet in tien jaar maar wel in zes maand. Het initiatief loopt van 1 november 2001 tot 1 mei 2002. Als de actie slaagt, dan blijkt duidelijk dat de implementatie van de vastgelegde normen niet langer kan uitblijven. Bovendien wordt duidelijk dat deze normen te bescheiden zijn, dat we tot meer in staat zijn.

Hoe kun je participeren? Bij alles wat we doen of laten wordt energie gebruikt, je kunt dan ook op tal van manieren sparen. Op UCOS (gebouw Y) kun je gratis

een Betbook krijgen, je krijgt er een fles ecover bij. Daarin vind je een rekenblad waarop allerlei tips staan hoe je je persoonlijke directe en indirecte CO₂-uitstoot kunt inperken. Directe verbruik slaat op onder meer verwarming of benzine; indirecte uitstoot slaat op de CO₂ die verbruikt wordt voor het maken van een fiets, het maken van een potlood, etc... Je kunt besparen door te koken met het deksel op de pan, spaarlampen te installeren, de verwarming in lege ruimtes niet aan te steken, etc... Je geeft op je persoonlijke rekenblad aan welke tips je opvolgt en hoe lang je dat doet. Deze informatie geef je vervolgens regelmatig door op de site van The bet (www.thebet.be), waar verrekend wordt hoeveel CO₂ je al hebt bespaard. De Belg stoot gemiddeld ongeveer twaalf ton CO₂ uit per jaar, in zes maand is dit zes ton. Wil jij gedurende de zes maand die de weddenschap beslaat acht procent CO₂ besparen, dan komt dat neer op 480 kg. Als je gedurende zes maand de helft van de tips opvolgt, bespaar je tien procent. Volg je ze allemaal op, dan spaar je twintig procent. Wil je slechts één week meedoen, dan zou je die week 18,5 kg moeten besparen. Je kunt meedoen als individu, als gezin, als kot, als studentenhuis of als studentenvereniging. Begin mei wordt op basis van het aantal deelnemers en de tijd die ze hebben meegewerkt berekend hoeveel CO₂ we hebben gespaard. Is dit acht procent van het gemiddelde verbruik dan hebben we de weddenschap gewonnen en geeft Deleuze een saxofoonconcert in de AB. Zoniet moeten de studenten voor een week voor fietstaxi spelen voor de Staatssecretaris...

DE Fabeltjes KRANT

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn !

Ziet, wie sluipt er weer bij nacht en ontij door de gezellige Vlaamse dorpjes gehuld in mantel en mijter? 't Is die goede Sint ! Traditioneel worden er rond deze periode ook Sor-verkiezingen gehouden, maar dat er weinig snoep in het laarsje van de nieuwe studenten-

kramende neoliberal die tot voor zijn troonsbestijging zelfs nog niet van de beruchte Salle Jefke gehoord had onze Alma Mater doorheen de Boze Wereld Van Na 11 September moet loodsen ? De overeenkomsten met die andere marionet in de fuckin' US of A beginnen akelig groot te worden : beiden weten van niets, en zouden - mochten ze het kunnen - hun eigen moeder willen privatiseren.

vertegenwoordiging zal liggen, staat nu al vast. Tijdens vorige 'edities' was de opkomst van het kiesvee al schabouwelijk laag (per faculteit zo rond de 20%), maar dit jaar kan zelfs de lokroep van een zitje in Sor of RvB met bijhorende vijf minuten roem de studenten niet meer bekoren. Men heeft de grootste moeite gehad om toch maar kieslijsten samengesteld te krijgen. En dan zeggen dat een gratis razendsnelle ADSL-verbinding, twee tickets voor een partyflight en een stel fraaie tetten wonderen hadden kunnen doen.

Excuseert, wij zijn hier nog een beetje van de kook door het 'interview' van clown Van Camp in De Krant. Welk heil valt er nog voor de VUB te verwachten als een dergelijke prietpraat uit-

lang op zoek naar een hoofd- en eindredacteur, fotografen, cartoonisten, redacteurs en de resten van Egwin Gonthier, die jammerlijk getroffen werd door een verdwaalde Amerikaanse bunkerbuster. We kunnen dan ook moeilijk van onze aimabele collega's verwachten dat zij een even hoogstaand duidings- en informatieblad kunnen afscheiden als voorheen, bij Allah !

Dat gedoe in Afghanistan valt tussen haakjes snel en eenvoudig op te lossen. Stuur een éénmanscommando bestaande uit de niet-stukte-krijgen Verschuren, Michel naar gindse spleten en spelonken, en die Osama zal eens wat gaan meemaken.

Dat de VUB-student even barre tijden tegemoetgaat als de Palestijnse medemens en de doorsnee Belgische voetbal-supporter werd ons duidelijk toen wij vernamen dat de Heer Van Craen, Nick, tot voor kort voorzitter van de Sociale Sector, gebombardeerd is tot Financiële Directeur. Onoplettenden zouden hierbij geneigd zijn om 'proficiat' te roepen, maar het geklater van hun applaus zal snel overstemd worden door de dissonanten van 's mans curriculum. Euhh, om een lang verhaal kort te maken : een levensloop die even grillig als voorspelbaar is. Van Craen, Nick (wiens voor-naam eigenlijk Nikophoros is), begon zijn carrière als 'vagant'. 'Vaganten' zijn studenten die eigenlijk geen student zijn, het is te zeggen, ze schrijven zich wel elk jaar in, en dan bij voorkeur in een andere richting dan het jaar tevoren, maar ze voeren geen klap uit en slijten hun dagen in ledigheid en dwazekloterij. Hun meest typische kenmerken zijn een immer lege beurs en bloeddorlopen ogen die vijandig vanonder een onverzorgd kapsel in de wereld turen. Maar diep in zijn binnenste knaagde er toch iets, en verzwakt als hij was door de jarenlange roofbouw die hij

op zijn lichaam gepleegd had, besloot hij een Ernstig Student te worden, een maatpak te kopen en zich in de Vaart der Volkeren mee naar voren te laten stuwten. Zijn eerste groot succes was de troonsopvolging van de Heer Marcelis, vorig Sociale Sector-chef en amateur-athleet. Het contrast kon niet groter zijn : van alcoholieker-klasmeester tot gerespecteerde - alhoewel ietwat kalende - nette VUB-ambtenaar. Toch slaagde Nikophoros wonderwel in zijn 'vervelling', zo goed zelfs dat zijn beschermheren hem nu tot Financiële Directeur van de VUB aangesteld hebben.

Doch er is ook eens goed nieuws. Volgens welingelichte bronnen gaat het Convivium zijn deuren sluiten ! Dat is natuurlijk heel spijtig voor de mensen die er werken, maar kom, zij zullen waarschijnlijk van de Gekke Rector nieuw werk krijgen (als wij één suggestie dien-aangaande mogen doen : laten opdienen in het KultuurKaffee !). Waar we eigenlijk naartoe willen : hebben al die zeurpieten al eens aan de positieve gevolgen gedacht ? Neen ? Dan willen wij diezelfde zeurpieten er even aan herinneren dat het precies zij waren die zo fel tegen de bouw ervan gekant waren.

Color de gos com fuig

Het warme anarchisme van Barcelona

De blik van een ontdekkingsreiziger

De blik van een ontdekkingsreiziger is die van een romanticus. Aanvankelijk is hij op zoek naar de horizon waarachter het beloofde land zich uistrekt, maar eens dit land in zicht is gekomen, richt hij zijn vragende blik

"Placa del Sol" (Stefan Prins)

inwaarts: aan welke wetmatigheden voldoet de Nieuwe Wereld en wat is mijn plaats hierin?

Echter, hoe rationeel hij ook op zoek gaat naar wetmatigheden en begrip, het blijft de blik van een romanticus: vervormd, onvolledig, gevoeliger voor wat hij wil zien dan voor wat hij werkelijk ziet.

Zo wijst -heel toepasselijk- de ontdekkingsreiziger Christoffel Columbus (Colón in het Spaans) met een strakke vinger en romantische blik naar een punt achter de zee. Hij staat op een zestig meter hoge zuil aan het eind van La Rambla, de brede door bomen omzoomde wandelstraat die van de Plaça de Catalunya, het commerciële hart van Barcelona, recht naar het volle sop loopt.

Achter Colóns rug strekt Barcelona zich uit tot aan het Collserolamassief, met de Tibidabo-heuvel, waar in 1908 een permanente kermis geopend werd. Tibidabo betekent "Ik zal u geven", en dit waren volgens een oude Catalaanse legende de woorden die Satan tot Jezus richtte toen hij hem vanop deze heuvel de wereld en al haar verlokkingen (Barcelona dus) aanbood. Hij moet toen ongetwijfeld naar beneden hebben gewezen zoals Colón naar boven wijst.

Vele werelden later loop ik in de kleine straatjes en staar naar schaduwen op de muren, probeer het gelaat van de Catalanen te ontcijferen en blijf als enige aan een rood stoplicht op het voetpad staan. Ook ik wijs naar het onbekende en het nieuwe. Met de blik van een Columbus ben ik op zoek naar de sleutel van de stad die ik, in tegenstelling tot Jezus, niet afwijs maar buurt per buurt gretig in me opneem.

De sleutel

Ik heb een sterk vermoeden dat die sleutel (of een duplicaat) op de Plaça del Sol ligt.

Dit pleintje, op een halve minuut wandelafstand van mijn kamer, bevat op kleine schaal alle karakteristieken die de Grootstad Barcelona haar identiteit verlenen. Het is als het ware een vingerafdruk van de stad; tot nog toe de beste afdruk die ik gevonden heb. (De Plaça Reial komt ook in aanmerking, maar mist vriendschappelijkheid)

La Plaça del Sol is een van de vele vierkante pleintjes die in het dambordpatroon van Barcelona's stratenplan gekneld zit. Aan het einde van de negentiende eeuw werd dit stratenplan door bouwkundig ingenieur Ildefons Cerdà uitgedacht en het draagt de broeierig revolutionaire en utopisch socialistische atmosfeer in zich die de stad tekende en (in mindere mate) nog steeds tekent.

An era of equality and freedom

Een eeuw na Cerdà vindt George Orwell in Barcelona diezelfde sfeer terug. Hij beschrijft hem met veel geestdrift in het indrukwekkende *Homage to Catalonia*, de neerslag van de drie maanden (1937) die hij in de POUM-milities gediend heeft tijdens de strijd tegen Franco in de Spaanse burgeroorlog. Over zijn eerste indruk van Barcelona schrijft hij: "Above all, there was a belief in the revolution and the future, a feeling of having suddenly emerged into an era of equality and freedom."

De anarchisten, socialisten en communisten zwaaiden, toen nog min of meer in harmonie, de plak in het opstandige Barcelona. "It was the first time that I had ever been in a city where the working class was in the saddle. Practically every building of any size had been seized by the workers and was draped by red flags or with the red and black flag of the Anarchists; every wall was scrawled with the hammer and sickle and with the initials of the revolutionary parties; almost every church had been gutted and its images burnt. Churches here and there were being systematically demolished by gangs of workmen. (...) Nobody said Señor or Don or even Usted; everyone called everyone else Comrade and Thou and said Salud! instead of Buenos días." Toen de macht van de communisten in de stad drie maanden later was toegenomen, startten zij een bloedige heksenjacht op de anarchisten, in de marge van hun gezamenlijke strijd tegen Franco. Dit veranderde de sfeer in de stad dramatisch en spoedig verdween het revolutionaire optimisme van weleer.

Plaça del Sol

Hoewel de romantische ontdekkingsreiziger in heel Barcelona resten van deze warme anarchistische sfeer kan terugvinden, moet hij maar enkele stappen zetten in de Barrio Gracia (met de Plaça del Sol) om haar duidelijker te voelen.

Alleen met behulp van rituelen kun je je een plaats werkelijk toeëigenen. Een van mijn nieuwe rituelen bestaat uit het drinken van een cafe cortado op de Plaça del Sol. De zachte herfstzon staat nog steeds toe in T-shirt op

het terras te zitten. Statige negentiende-eeuwse gebouwen kijken als wijze grootvaders neer op het plein. Alles in Barcelona is verweerd, en met uitbreiding geldt dit voor heel Spanje. De tijd heeft hier diepe groeven getrokken en geen Spanjaard (of Catalaan) denkt eraan om die groeven dicht te metselen. Barcelona is een steengroeve, geen porceleinwinkel – en dat maakt het bestaan hier een heel stuk eenvoudiger.

Op de Plaça del sol zijn ook de sociale groeven erg duidelijk. Elke zijde van het plein behoort in naam van een ongeschreven wet toe aan één bepaalde bevolkingsgroep, maar het zou geen Barcelonees plein zijn als die wet niet met de voeten getreden werd. Aan en op het beeld van de stoeiende centauren zitten de jongere meisjes. Op de bankjes aan weerszijde van het beeld schijnt de zon tot diep in de namiddag en wordt gelezen en

gedroomd (mijn geliefde plek) door oudere generaties. De terrasjes bevinden zich aan de west- en oostzijde van het plein. Ze zijn telkens van het plein gescheiden door rijen dubbele banken die evengoed dienst doen als terras en waar zonder opkijken porros (joints) gerookt worden. De vele bedelaars komen hier de kleurrijke café-gangers om een duro vragen en een grijze man met woeste baard schijnt hier te resideren. Andere daklozen houden hem gezelschap. Aan de zuidkant, onder het nieuwe afdak van inox, zitten de anarchisten; in de schaduw. Tappabar/café Sol Soler ligt achter hen. Het is een plaats die uitnodigt tot gefluisterde gesprekken, zoniet bezonken eenzaamheid. De kleine vierkante tafeltjes, die net pen en papier kunnen herbergen, of een opengeplooid "El País", zijn zo geplaatst dat je verplicht wordt de anderen te observeren.

Nina Simone is een trouwe bezoeker. Door de open ramen aan de straatkant valt de zon 's middags schuin binnen. Hopper zou hier zijn schildersezel neergezet hebben.

En door dit alles lopen honden. Honderden rassen, van verschillende groottes en in alle kleuren, maar steeds groezelig als een uitgetrapte sigaret. Ze spelen midden op het plein voetbal met dikke jongetjes in blauwrode shirts van F.C.Barça. Volgens een Catalaans spreekwoord heeft Barcelona de kleur van een hond die er-vandoor gaat. Color de gos com fuig.

Stefan Prins, Barcelona, november 2001

"Carrer Sant Joaquim" (Stefan Prins)

De Onvoltooide van Bruckner

muziek die geurt naar hemelse rozen en stinkt naar helse zwavel

Muziek en architectuur hebben meer met elkaar gemeen dan men op het eerste zicht zou denken. Muziek is kunst die langs de tijd beweegt, terwijl architectuur in de drie ruimtedimensies staat. Toch is architectuur te vergelijken met gestolde muziek en is een symfonie een gebouw van klanken. Geen enkele componist heeft de monumentaliteit van de symfonische compositie beter tot haar recht laten komen dan Anton Bruckner.

Anton Bruckner (1824-1896) is de schepper van een oeuvre van orgelmuziek, vocale kerkmuziek en elf grootse symfonieën, waarvan er twee (de zogenaamde nulde en nulnulle) buiten de canon bleven en de laatste, de negende, niet voltooid werd. Bruckner was afkomstig van het Oostenrijkse platteland, waar katholieke volksdevotie een centrale plaats in eenieders leven innam. Als zoon van een dorpsonderwijzer had hij de ambitie om in de voetsporen van zijn vader te treden. In zijn vrije tijd leerde hij in het barokke klooster van Sint-Florian het orgel bespelen. Al gauw groeide hij uit tot een befaamde organist, die de eer had om aan het keizerlijk hof te mogen musiceren. Op latere leeftijd volgde hij lessen in contrapunt en compositie en doceerde hij aan de het conservatorium en de universiteit van Wenen. Als componist was Bruckner grotendeels autodidact. Zijn eerste symfonie schreef hij toen hij reeds 43 was. Zijn eerste vier symfonieën kenden weinig succes. Pas naar het einde van zijn leven toe kreeg hij algemene erkenning voor zijn werk.

Dat Bruckners composities door zowel tijdgenoten als latere generaties met argusogen werden bekeken, komt o. a. doordat Bruckner onder druk van zijn omgeving voortdurend wijzigingen in zijn partituren aanbracht, in oven hebben in hun late werk teruggeslagen naar het contrapunt, alhoewel bij

Beethoven het contrapunt juist de diepste menselijke verscheurdheid heeft verklankt (Die grosse Fuge, opus 133).

Bruckners concept van muziek kan niet los gezien worden van zijn religieuze overtuiging. Bruckner was een diepgelovig man van het platteland en anders dan Wagner en Mahler was hij geen intellectueel

die kennis had van moderne filosofische ideeën. Deze wereldvreemdheid kwam ook tot uiting in zijn nonchalante kledij en zijn schuchter, onbehouden gedrag. Als

mens en kunstenaar zag Bruckner zichzelf altijd in een dienende positie, of het nu tegenover de kerk, Wagner of God was. Hij was er ten diepste van overtuigd dat hij zijn genie van de Schepper in bruikleen had gekregen om Hem te eren in al zijn composities. Deze zelf opgelegde verantwoordelijkheid was zijn blijvende inspiratiebron, maar eiste ook zijn psychische tol. Regelmatig had Bruckner te kampen met dwangneuroses en zenuwinkinkingen die hem de mogelijkheid tot componeren ontnamen.

Bruckners symfonieën hebben nooit een concrete inhoud die in woorden kan gevat worden. Niet zoals bij Wagner en Mahler, waar invloed van literatuur en filosofie nooit veraf is. Eigenlijk zijn al de symfonieën van Bruckner een variatie op hetzelfde thema: de verhouding tussen mens en God. Menselijke emoties worden zelden vertolkt, tenzij in relatie of in conflict met het bovennatuurlijke. Waar de gotische kathedralen van de middeleeuwen naar wijzen, daar verwijst ook Bruckner naar

: de transcendente, metafysische werkelijkheid. Zowel hemel als hel openbaren zich in zijn muziek, en de mens, die zit met zijn zinnelijkheid geklemd tussen beiden en ver

langt naar de verwezenlijking van zijn eschatologische hoop.

Van al Bruckners symfonieën wordt zijn laatste, de negende, als zijn grootste beschouwd. Bruckner droeg dit werk op aan niemand minder dan God zelf. Alhoewel deze symfonie onvoltooid is, de finale ontbreekt, duurt ze nog ongeveer een uur. Dat Bruckners symfonieën een grote lengte hebben, ligt enerzijds aan de groots opgezette monumentaliteit en anderzijds aan de trage ontwikkeling van de muziek, een Wagneriaans stijlkenmerk. Wat Bruckner eveneens met Wagner gemeen heeft, is de belangrijke rol van de koperblazers en de grootsheid van zijn thema's. Bruckner en Wagner verschillen echter fundamenteel in de manier waarop ze eenheid aanbrengen in hun werk. Wagner maakt gebruik van leidmotieven die in elkaar grijpen en moduleren en zo een oneindige melodie creëren. Bruckners muziek daarentegen is statisch van aard. Grote stukken muziek worden naast elkaar gezet, gescheiden door een pauze. Hier is geen sprake van een continue stroom, maar wel van een steeds opnieuw beginnen, om een gegeven werkelijkheid van andere standpunten te kunnen bekijken.

Het eerste deel van de negende symfonie vangt aan met tremolo's, die ook de zevende en achtste symfonie openen. Deze tremolo's zijn geïnspireerd door de negende van Beethoven. Ze zijn een soort van begin vóór het eigenlijke begin, een toestand van chaos vóór de componist tussenkomt om orde te scheppen. Na de tremolo's wordt men meteen gewaar van wat bedoeld wordt met de ruimtelijkheid van Bruckners muziek. De luisteraar wordt aangezogen door een verticaliteit die hem meeneemt naar duizelingwekkende hoogtes (oppassen als je hoogtevrees hebt!). Gans het eerste deel van de negende is een aaneenschakeling van climaxen die een verpletterende in-

druk nalaten. De tweede beweging is het demonische scherzo, met in het midden een mooi trio. Daarna volgt het adagio, het trage deel dat doorgaans met diepzinnigheid wordt geassocieerd. Sinds Mahler is het publiek gewend geraakt aan symfonieën die eindigen met een adagio. Bovendien gaf Bruckner in de partituur zelf het onderschrift 'afscheid van het leven' mee. Daarom is men deze symfonie met zijn drie delen als voltooid gaan beschouwen, alhoewel er geen twijfel over bestaat dat Bruckner nog een echte finale wou componeren. Het bewijs hiervan zijn de overde hoop zo zijn complexe werken toegankelijker te maken voor het grote publiek, maar wat natuurlijk de opbouw van de compositie en de originaliteit verstoort. Pas in de jaren '30 heeft men dankzij het werk van Robert Haas een duidelijk zicht gekregen op de originele partituren (de zogenaamde 'Originalfassungen'). Wat evenmin zijn zaak diende, was dat Bruckner zijn bewondering voor Wagner niet onder stoelen of banken stak, waardoor hij lange tijd slechts als een epigoon van Wagner

werd aanzien en hij makkelijk als een pion kon worden uitgespeeld tegen Brahms, die nog geloofde in het concept van een klassieke symfonie en daarom gekant was tegen Wagners radicale vernieuwingen.

Bruckner is een kind van de late Duitse romantiek, maar toch huldigde hij opvattingen over muziek die van hem een anachronistische einzelgänger maakten binnen de romantische stroming. Bruckner zag muziek in de eerste plaats niet als een medium van het individuele subject, maar knoopte aan bij de gregoriaanse traditie van het Avondland, die esthetiek als afspiegeling ziet van de goddelijke orde in het universum. Daarom bekleedt het contrapunt een essentiële plaats in zijn composities. Het contrapunt (letterlijk: noot tegen noot) is een compositietechniek waarbij verschillende melodieën zich tegelijkertijd ontwikkelen zonder dat de harmonie verloren gaat. Vóór Bruckner had J. S. Bach de volle draagwijdte en betekenis van het contrapunt reeds begrepen en ten volle uitgewerkt (Die Kunst der Fuge, BWV 1080). Ook Mozart en Beethgeleverde schetsen. Musicologen hebben op basis hiervan hypothetische finales uitgewerkt, die echter de originaliteit van Bruckners muziek missen en daarom niet de moeite zijn om uitgevoerd te worden. Het adagio is mooi genoeg om als laatste deel te dienen.

Wie Bruckners muziek wil doorgronden moet er het nodige geduld voor opbrengen. Zeker in deze tijd van flitsende beelden en snelle afwisseling ligt het niet voor de hand om symfonieën te beluisteren die een uur duren. Toch loont het de moeite waard, want Bruckner neemt zijn luisteraars ergens naar toe waar videospelletjes en reclamespotjes ons niet kunnen brengen.

Maarten De Baer

“Blue Note 84117”

Back At The Chicken Shack

Jimmy Smith – organ

Stanley Turrentine – tenor sax

Kenny Burrell – guitar

Donald Bailey – drums

(Recorded on April 25, 1960)

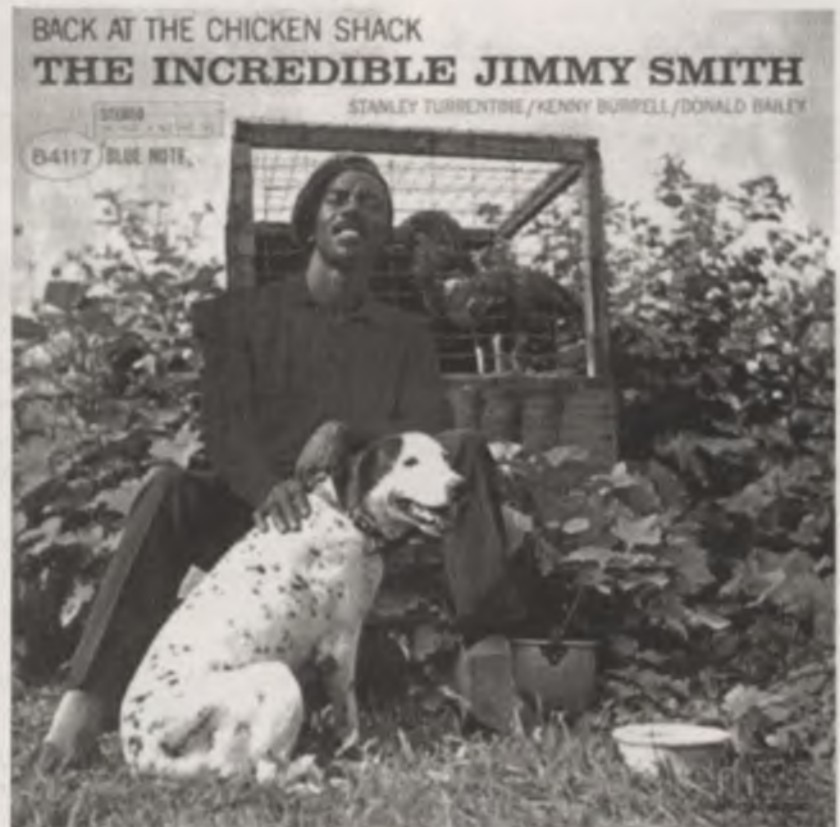
Het eerste jazzalbum dat ik ooit gekocht heb. Een paar dagen ervoor had ik op Arte een documentaire gezien over de geschiedenis van het legendarische Blue Note platenlabel. Als totale leek bedacht ik op dat ogenblik dat ik toch ook wat jazzmuziek in mijn cd-collectie moest hebben. Pop, rock, wereldmuziek en klassiek had ik al en met een beetje jazz kon ik mijn muziekverzameling mooi aanvullen.

Op een mooie, koude herfst dag – het moet een zaterdag ergens midden november geweest zijn – stapte ik de Free Record Shop aan de Wolvengracht binnen met een duidelijk doel. Door één keer liet ik de pop/rock afdeling links liggen, liep ik voorbij de klassieke muziek en stapte resoluut af op de bakken met jazz & blues. Totale verwarring: tientallen namen en honderden albums lagen mooi alfabetisch gerangschikt en ik had geen idee wat ik moest kopen. Een kwartier later kwam ik bij de letter ‘S’ een bekende naam tegen, Jimmy Smith. Of zoals op de hoes stond ‘The Incredible Jimmy Smith’. Die kon ik me nog herinneren uit die documentaire op Arte. Sterker nog, ik kon me ook nog herinneren dat de cd die ik in mijn handen had wellicht zijn beste album was. Toch maar kopen dus – ‘Nice Price’ en maar 499 frank – al was het maar om niet met lege handen terug naar huis te gaan.

Op de rit van De Brouckere naar Pétillon viel het me pas op, hoe geslaagd de hoes van het album was. Een foto van Jimmy Smith ergens op het platteland van Philadelphia, zittend vooreen kippenhok en met een geulekte hond aan zijn voeten. Simpel en schitterend tegelijkertijd. Een prachtig voorbeeld van het werk van fotograaf Francis Wolff en grafisch ontwerper Reid Miles, het duo dat verantwoordelijk was voor de

klassieke Blue Note look.

Eens thuis was het dan eindelijk tijd om te luisteren wat ik precies gekocht had: stereo-installatie aanzetten, hoofdtelefoon inpluggen en opzetten, op bed gaan liggen en dan op ‘play’ drukken. Na 12 maten van het eerste nummer (het titelnummer, eenschitterende compositie van Smith zelf), was het me vrij duidelijk: het was een goede aankoop geweest. Aan het begin van het tweede nummer (‘When I Grow Too Old To Dream’) werd het me nog duidelijker: dit was echt fantastische muziek. En ruim twee uur later, toen ik

de cd drie keer achter elkaar beluisterd had, wist ik het helemaal zeker. Blue Note 84117 was slechts het begin van een ongelooflijk boeiende muzikale tocht, een tocht die vanaf dat ogenblik alleen nog maar mooier zou worden.

Philip R. Breesch

Lezersbrief

Vrijdagavond 31 augustus omstreeks 18u30 ontmoette ik drie blanke mannen in een rode FIAT Tipo met Franse nummerplaat. Ze parkeerden hun wagen op het zebrapad aan de SchoofsHotel (Triomflaan). Ze naderden me en de bestuurder legde me uit dat ze hun weg hadden verloren en dat ze dringend aan de FORTIS bank in de campus van de VUB wilden geraken. Ik toonde hen de richting van de bank, maar ze bleven volhouden dat ze het juiste gebouw niet kenden. Ze drongen heel nederig aan en vroegen heel vriendelijk om de exacte plaats te tonen. Daarom ging ik akkoord om bij hen in de wagen te stappen. Wist ik veel wat me nadien zou overkomen. Want al snel sandwichten ze me in de wagen, haalden scherpe messen boven en bevalen me met hen samen te

werken. Op weg naar de bank, namen ze mijn portefeuille af. Ik had slechts 200 fr. bij. Ze legden me uit dat er niets zou gebeuren als ik hun orders perfect zou uitvoeren. Ze legden me uit geen wilde bewegingen te maken of te roepen, dat de voorbijgangers zou verontrusten. Ze legden tenslotte uit dat ik met hen in de bank moest gaan om geld voor hen af te halen.

Ze parkeerden hun wagen buiten de CVO annex gebouw. Daarna opende de bestuurder de achterdeur. Ze leidden mij de bank binnen. De bestuurder bleef heel dicht bij me. Wanneer ik de bank binnenging kwam hij me achterna. Hij beval me 10.000 fr van de bank af te halen. Daarna gingen we de bank buiten en aan de self-banking vroegen ze me om nog eens geld af te halen. Ik probeerde het, maar het werkte niet. Terug dwongen ze mij de Fortis bank binnen te stappen voor meer geld. Ik zei dat dit onmogelijk was. Maar ze geloofden dit niet en voor de tweede maal met iemand dicht bij me haalde ik deze keer 4000fr af. Daarna gingen we naar buiten. Ze namen me de 14.000fr af en in het Frans maakten ze me duidelijk dat ze nog 6000 fr nodig hadden. Ze namen al mijn geld af en verplichtten me terug in hun wagen te stappen. Snel reden ze de Triomflaan op en reden naar Hankar. Ik smeekte hen om mij te sparen. Ik was enorm angstig. Ik wist niet wat ze met mij van plan waren. De bestuurder was nog het vriendelijkst. Hij wou me blijkbaar laten gaan. Uiteindelijk lieten ze mij een beetje verder van de ULB campus uitstappen.

Zo vlug als ik kon liep ik naar de campus terug. Dit was

omstreeks 19u. Ik ging onmiddellijk naar de bewakingsdienst en legde uit wat er mij net overkomen was. Ze belden meteen de politie. Die zeiden dat ze iemand zouden sturen om mijn getuigenis op te nemen. Ik wachtte van 19u30 tot 21u30. Uiteindelijk belde de security een tweede keer. Ze zeiden dat ze onderweg waren, maar om 23u was

er nog steeds geen politieman te zien. De security vroeg me naar huis te gaan en terug te komen zodra de politieman was toegekomen. Maar er gebeurde niets. Uiteindelijk stelde ze me voor om naar het politiebureau bij de campus te gaan. En zo kwam ik bij hen terecht. Ik vertelde mijn verhaal, maar daar zeiden ze me dat ik op een verkeerde plaats was. Ik drong aan dat ze de juiste politieman zouden opbellen. Ze vroegen mijn adres en verdere details en zeiden dat ze onmiddellijk contact met me zouden opnemen.

Op weg naar huis kreeg ik van deze politieman een telefoon, maar spijtig genoeg sprak hij enkel Frans en verstond hij geen Engels. Hij vertelde mij dat ze later een politieman zouden sturen die Engels verstond. Ik wacht er nog steeds op (een week later)!

Nu ik deze brief schrijf, ben ik een gebroken man en zit zonder geld om mijn kosten te betalen. Ik heb naar huis gebeld en verwacht ook hulp, maar de hulp van de sociale dienst heb ik enorm geapprecieerd om dit incident te helpen verwerken. Hartelijk bedankt.

Marasa S. Bernard
VUB student

Jazz for Lunch

Voor de tweede maal presenteert de Dienst Cultuur jullie *Jazz for Lunch*, een gezellig middagconcert in het KulturKaffee. Na het geslaagde eerste concert verwachten we jullie in grote getale op woensdag 12 december tussen 12u en 14u. Zoals altijd is de **toegang gratis**. Spring gerust eens binnen voor of na de lessen. En reken maar op prachtige melodieën en een tof sfeertje. Tot dan!

“De Zweevende Rib”

“De grenzen van het sociale liggen niet hier.” (Indiaan wijst naar hoofd.) “De grenzen van het sociale liggen hier.” (Indiaan wijst naar ribbenkas en inhoud) “Heb uw naaste lief.” (Plagiërende indiaan krijgt tank over zich heen-gerold.)

De mens moet vaak wijken voor zijn eigen daden: moralisten moeten trouwens hun klep maar eens houden, want, behalve hier en daar een tank op rupsbanden, loopt alles op wielletjes. Toch is het zo dat mensen en mensendingen, als het erop neerkomt, eigenlijk een verbazingwekkend slechte combinatie zijn: de auto en de voetganger; de piano, een vijfde verdiep en diezelfde voetganger; de multinational en de arbeider... God, de combinaties zijn, evenals de mensendingetjes vrijwel zelf, onbepaald in aantal, en het zou me ten zeerste verbazen als er niet, hier en daar, een mens er is in geslaagd om het leven van een andere mens te beëindigen, gewaagd met zoiets als een fietspomp, een poster van Bob Marley of een knikker of twee. (Mijn lievelingsvoordbeeldje blijft echter de senator die met het heilige grondwetboek de hersenpan van de andere inslaat.) Er zijn geen onschuldige dingetjes. Bestaat gewoon niet.

Ik geef een voorbeeld om duidelijk te maken dat in mensenhanden alles ook de bedoeling heeft om als

mortier te worden gebruikt: Poëzie. Je kent dat wel: gothische letters en wat de inhoud betreft niet zo heel veel meer dan wat pathetisch geleuter. Je kent dat wel, en het belangrijkste aan zo'n tekst is dan dat de lezer zich een stuk slechter voelt als daarvoor: een mens is pas waarlijk een dichter als hij hier en daar, af en toe, geciteerd wordt door een mens die het vijfde verdiep via de snelle methode verlaat. Dingetjes als spiegels, troosteloze vergelijkingen van mensen met zompige meertjes, daar hoog in de stille bergen, hier en daar een val-

lende engel, of nee, laat die vent nog wat stuiten in zijn eigen bloed, dat soort dingetjes mogen we uit een dichtelijke tekst niet weglaten, nietwaar? Om heel eerlijk te zijn, doe gerust even mee, werkt die vervelende kwach nog ook. Verzin maar eens bij dat soortement tranenbijeenaapsel de lugubere en theatraal bleke figuur die dat soort dingen uit zijn strot geramt krijgt op de één of andere

poëzië-avond, afijn, en dan kalm begeleid wordt in zijn drama door de klamme handen van de vier andere bleke figuren, waaruit het hele publiek bestaat: uiteraard, om de poëzie van het moment perfect te maken, is er altijd de meute ongeïnteresseerde toegangers, liefst van al een dronken en luidruchtig meisje, waardoor elk nasaal keelgeluid van de dichter, verdrinkt in de sociale dans van de gewone mens en in de simpele waarheid die zulk een tekst eigenlijk draagt. Poëzie kort samengevat: eigenlijk luistert er nooit iemand ook maar ergens naar, en zijn we verplicht onze tijd te verdoen met sex, babbelen, elkaar de schedel in slaan, schrijven voor het een of andere minuscule krantje en andere techniekjes om zo weinig mogelijk aan jezelf herinnerd te worden.

Naast de abstractie van emoties en het minder poëtisch combineren van menselijke agressie en wezenlijke voorwerpen, zijn er ook nog van die theoretische dingetjes als filosofie of wetenschap, die op het eerste zicht een heel neutrale wereldvisie voor ogen hebben: naast het feit dat het zulks is geweest dat figuren als Stalin, Hitler en andere zotten aan hun waanideeën heeft gebracht, is het ook niet minder dan wenselijk om er op te wijzen dat er ook aan deze dingetjes iets schort. Die rommel streeft namelijk consequentie na: we hebben dit, dus dat, hetgeen theoretisch allemaal wel eens kan kloppen. Wel, mieren zijn misschien wel consequent te noemen, een mens is het pas als hij oud gebroken is en twee

Column

Jeugdzone

meter onder de aarde zit, hetgeen onmiddellijk ook verklaard waarom de dingetjes er zijn: de mens is een kale en lelijke aap. Kaal, dus ze moeten zich aan elkaar verwarmen. Lelijk, dus dat gebeurt niet. De egocentrische aap probeerde niet meer bij de andere aapjes en bouwde een huis, de rest van de aapjes vroom dood. (Darwin.) De homo egocentrico was geboren, en vond nog miljoenen andere speeltjes uit, al was het maar om de lieve godheid, daar in den hemel, te pleziëren door hun eigen bestaan, luidkeels en in Zijn naam, maar daarom niet minder absurd, of om de met uitsterven geconfronteerde kale aapjes te plagen, of hen nog wat meer uit te roeien. Welnu, het is nog niet gedaan: er lopen nog enkele barbaren rond en ik hoop één van hen te worden, voor die soort uitsterft. Een clan van emotioneel en lijfelijk aan elkaar gebonden wezens die zich zo min mogelijk bezighouden met onnodige nonsens als stiptheid, orde en nog meer van die verstikkende moraliteiten. Toegegeven: het leven van een barbaar is over het algemeen kort, koud en vaak pijnlijk. Dingetjes zijn uiteindelijk echter saai en de homo egocentrico, of de homo hierarchico, eigenlijk ook.

Het grappige is 'm nu net dat je de dingen niet letterlijk mag nemen: broeders en zusters aapjes, ik heb geen idee hoe dat hier allemaal werkt, en eigenlijk hoop ik dat jullie hetzelfde denken. We kunnen nog wat voortploeteren, en dat zullen we ook, maar die nonsens hoeft toch niet alleen doorstaan te worden... enfin, voor de schone en eenzame meisjes onder jullie, ziehier het telefoonnummer van de schrijver van dit alles: 02/640 93 02. (Indiaan laat spijtige reutel horen.)

Maarten Dierckx

Het is langzaam gegroeid. Het medeleven. De verachting. En de walging. Eigenlijk heeft het altijd in me gezeten. Ik was een jaar of tien. Mijn moeder had biefstuk klaargemaakt, maar om ÈÈn of andere reden kreeg ik hem niet binnen. Gelukkig lustte mijn hond Max die vlezige lapjes koe wel. Het klinkt misschien gek, maar ik voelde me net een kannibaal met dat stuk vlees tussen mijn kiezen. Natuurlijk vond mijn moeder dat volkomen belachelijk en kinderachtig. En omdat dit het laatste is wat je wil zijn als je de pubertijd ingaat, probeerde ik als iedere normale volwassen mens vlees te eten. Maar geen biefstuk. Ik kreeg het gewoon niet binnen. Ik zei dan maar dat ik het niet lustte en daar namen ze thuis vrede mee. Voorlopig.

Misschien komt het omdat we in een landelijk gebied wonen. Een bescheiden gehuchtje, vlakbij Hasselt. Tegenover mij wonen twee schatten van paarden en naast hen is er een weide met koeien. Dit klinkt misschien ook gek, maar doorheen de jaren ben ik echt van hen gaan houden. Van die snoezige snuitjes en hun starende blikken telkens ik voorbij wandel. Onweerstaanbaar. Dit alles zal er voor een groot deel mee te maken hebben, daar ben ik van overtuigd. Mensen die in een stad leven en nooit met zulke dieren in contact komen, kunnen geen band hebben met deze wezens. En zodoende ook geen medeleven. Of wel? Ik moet toch ook nooit in Afrika geweest zijn om mee te voelen met mensen in hongersnood. Nee, die theorie is net iets te simpel. Waarom dan? Na dagenlang piekeren heb ik het antwoord nog niet gevonden. Waarom denkt iemand dat wij mensen het recht hebben een dier zomaar te vermoorden? Of zoals wij het noemen, te slachten? Ik snap het niet. Worden we met dit idee opgevoed? Nemen we het gewoon over als een vastgeroeste traditie? En waarom denk ik dan anders? Ik heb altijd ontzettend veel van dieren gehouden. Hierdoor weigerde ik al van

kindsbeen af paardenvlees of konijn met pruimen te eten. Gek genoeg vonden volwassenen -ik bedoel mijn ouders- dat niet abnormaal. Paarden en konijnen zijn blijkbaar algemeen aanvaard als zijnde lieve en mooie dieren. Niet louter als voedsel. Hierover werd ik dus met rust gelaten. Ze begrepen het. Net zoals iedere Westerling begrijpt dat je nooit honden of katten eet. Dat doe je gewoon niet, deze lieve dieren opeten. Koeien en varkens daarentegen zijn geen huisdieren. Voor de meeste mensen zijn ze slechts het avondeten. Dat is misschien het grootste verschil tussen de meeste mensen en mijzelf.

Ik ben nu achttien. Enkele maanden geleden at ik enkel nog kip en vis. Dat zorgde toen al voor de nodige controverse. Niemand begreep het. En eigenlijk had ik ook niet de behoefte om mezelf te verantwoorden. Om het telkens weer opnieuw uit te leggen. Ik werd overspoeld met onnozele vragen en idioote opmerkingen. Iedere maaltijd hetzelfde liedje: "Je hebt vlees nodig/ Dieren zijn er om op te eten/ Ze doden elkaar toch ook? Dat is de natuur..." Soms werd ik er echt gek van. Voortdurend onbegrip en spot. Maar tegelijkertijd voelde ik dat ik mezelf zou verloochenen als ik zo bleef voortdoen. Het was honderd procent tegen mijn gevoel. Ik at soms nog vlees om de mensen te pleziëren, maar de kip en fishsticks smaakten me steeds minder. Het duurde dan ook niet lang dat ik besloot geen dieren meer te eten. Vis noch vlees. Nooit meer. De mensen mogen denken wat ze willen. Ze mogen me een rare vinden, of een fanatiekeling (!), het maakt niet meer uit. Soms raakt het me nog wel -vooral omdat mijn vader het niet wil begrijpen- maar dit is mijn weg. Voor mij voelt het juist. Ik kan onbeschaamd in de spiegel kijken en wat belangrijker is: ik kan in de ogen kijken van de paarden en koeien hier in de wei. En dat is wat telt.

Leni

Brussels is not grey every day

The sunlight streamed in through the skylight in amazing brilliance and I knew that this was the day I had travelled thousands and thousands of miles across the Oceans of India and the lands of the mediterranean for .

The soggy leaves of yesterday were crisp and dry.

I watched , entranced, the royal blues of the cloaks that unfurled from the riders on horseback as they proudly stepped out of Avenue Bernheim in the traditional pageantry of the mounted gendarmerie on their white steeds. White faces, French and Flemish stirred an ancient recognition within me of a scene played out long, long ago- surreal and lovely.

Far from the wars of Afghan heights , from the sores and hungry mouths of refugee plights today had no fears and terrors for me. I was in Brussels. In technicolor.

The red brick mosaic threw back the sunshine , leering at the pallid faces and light eyes that had only expected another grey day. The icy cold air was pierced with

sphincters of gold-warm. I saw a robin . Innocently unwary of humans; arriving from parts of little human life at close quarters -the robin was yet unafraid.

The bride was on her way- soon the grey days would be back. Yet; today, the brilliant blue sky beams a benediction on Europe and Life as it should be. Jazz in the afternoon, at the Kulturkaffee with a hundred or so audience from many lands , many little known and beyond the mind's eye, uninhibited laughter, beer and cheer - we had China, Guatemala, Sri Lanka and Switzerland at our table. Latin America and Germany at the next. Nothing matters today as much as the sheer shrieking sunlight , the last overture of Autumn before the grey.

Nothing keeps you more alive than a 'first experience'. Far from the torpid heat of the tropics, from the humid days and dusty kaleidoscope of poverty, sweat and languor eternal, I felt truly alive, ignited. I am glad I am alive in the now , in Europe , and as I feel the hard ground beneath my plodding feet and the warmth of my alpine jacket: I feel the strangely guilty indulgence in life as it should be- a simple little romantic experiment with nature for a time -remember, only for a time

Gayathri Fernand

Brussel
zoveel mensen
zoveel gezichten
allemaal lichtjes
stipjes in de grootstad

Etterbeek
zoveel studenten
zoveel meningen
leegte
lawaai

Ik kijk uit mijn raam
ik verdwaal
ik verdrink
in de drukte

Het Grote Ongeduld! 2001.

Voor de tiende keer heeft het kortfilmfestival Het Grote Ongeduld! de eindwerken van alle Belgische filmscholen getoond. Wij waren erbij op de openingsavond in Brussel, later werden nog voorstellingen in Antwerpen (filmmuseum), Hasselt (provinciaal centrum voor beeldende kunst) en Gent (film-plateau) georganiseerd. Op de VUB werden de werken van het jonge vaderlandse talent in drie zalen geprojecteerd. De opkomst was behoorlijk, de bar gezellig. De filmpjes zelf, die waren niet allemaal even hoogstaand. De pareltjes die er toch te vinden waren, willen we u echter niet onthouden.

Van "Home Video", een beklijvende documentaire van de Gentse Christina Vandekerckhove over het gevecht dat haar zus leverde met kanker, waren al eens zeventien minuten vertoond in het VRT-programma 'Koppen'. Op Het Grote Ongeduld werden de integrale vijftig minuten vertoond voor een ademloze zaal. Over smaken twist je niet: in een andere zaal was dan weer een goeie hiphop-animatiefilm te zien. Maker Herbert Celis noemde "De Andere Zijde Van Snail" zelf een funky videoclip, en dat was niks overdreven. Nog goeie animatie was er met "Killing Time", waarin Koen van Mierlo en Michael Perdieu een verhaal van Tom Naegels tot leven wecten.

Opvallend was het grote aantal human interest-achtige wer-

ken. Zo was er "Pollinckhove-Vichy", Frederiek Warryns verslag van zijn trip met een normaal aan zijn zetel gekluisterde, suikerzieke man naar diens familie in het verre Frankrijk. Met "Ghuislain", over een misdienaar avant la lettre zoals we ze in la Flandre profonde zo goed kennen, mikte ook Christophe Dewulf op de combinatie van emotie en humor. Dat probeerde Magali Siroul ongetwijfeld ook met haar portret van klini-clown "Baladino", maar in tegenstelling tot de twee vorigen oversteeg ze de banaliteit niet.

Een volgende parel werd het publiek gepresenteerd door Canvasman Edward De Maesschalck. Op het scherm werden stills uit de films van elf jonge Belgen getoond die in de voorbije jaren de Canvas- of Lichtpuntprijs binnenhaalden op Het Grote Ongeduld. De Dienst Cultuur van de VUB was zo galant deze werken te verzamelen op een DVD, die aan lovenswaardig democratische prijs (350 BEF op het festival zelf, 550 BEF nadien) aan de man respectievelijk vrouw wordt gebracht. Liefhebbers van het betere binnenlandse werk, u weet waarheen.

Na de DVD-presentatie konden we Marc Didden een dansje zien maken op het podium, ter gelegenheid van het -in naam van filmschool Sint-Lukas Brussel- ontvangen van de Meuter-Titraprijs voor technische verdiensten. Daarna kondigde presentatrice Annabelle Van Nieuwenhuysse de prijsuitreiking voor beste documentaire aan. De drie genomineerden, "ROC J'écoute" van Caroline Tambour over een lokale radio, "Golden City" van Elfi De Vos over het bedriegen van toeristen in India en "Opa zit op de Stopnaald" van Mieke Struyve over de mechanismen van onze begrafeniscultuur, waren alledrie sterk te noemen. Elfi De Vos ging met de 50.000 BEF aan de haal, en zal later op televisie (Lichtpunt, de vrijzinnige omroep op Canvas) worden vertoond.

De drie genomineerden fictie zullen alledrie het Canvas-scherm sieren, zo wist netmanager Leo De Bock te melden. De geldprijs van 100.000 BEF werd in tweeën gedeeld maar ook "Dialing The Devil", een zwart-wit roadmovie van Limburger Toon Aerts, wordt het grote publiek niet onthouden. Laatstgenoemdes naam kan u ove-

rigens best wel onthouden, ondertussen realiseerde hij ook al de videoclip "Me crazy, you sane" voor de fijne rockband Millionaire.

Wie won de eer en de centen dan wel voor de fictiefilm? Het werden het hilarische "België-Turkije" van Brecht van Hoemaker en het Lynchiaanse "Le Guide" van Dimitri Karakatsanis. In "België-Turkije" speelt de voetbalmatch waarbij de Belgische nationale ploeg het Europees Kampioenschap uit werd gekgeld, een centrale rol. Gentenaar Lex raakt niet aan kaarten voor de match, voorspelt onheil en die komt er dan ook, voor zus Vanessa, voor vader postbode, voor de hele familie. "Le Guide" was een stuk moeilijker, zweemde naar het magisch-realisme. Een man rijdt een zwarte hond omver, stapt uit de wagen, de hond blijkt verdwenen. Waarna persoonswisselingen, bizarre gebeurtenissen. De prachtige beeldtaal van deze laatste en de gevatte humor van de eerste maakten beiden verdiende winnaars. En dat was het? Welneen. Op Het Grote Ongeduld 2001! werden meer dan zeventig Belgische kortfilms getoond. We zagen hoe vele Waalse broeders sociaal geëngageerde stukken hadden gemaakt over migratieproblematiek, hoe lesbische koppels hun ochtendrituelen als bewijs voor hun liefde kunnen stellen, hoe mensen in een bos werden afgeslacht in een videoclip voor de Deftones, hoe DJ'en best compatibel blijkt met de gemiddelde grootkeuken, hoe je best niet met zijn tweeën zelfmoord pleegt, hoe gewonnen frigo's gevaarlijk kunnen zijn voor de gezondheid, hoe je best niet bij je moeder langsgaat vooraleer je schoonouders te trotseren, hoe nonnen leven in hun klooster, hoe transparant breincellen al niet zijn, hoe je bij een blind date nooit weet of je niet met de killer van de dokken op stap bent en, vooral, hoe "Tout ira mieux désormais".

Het was een goed festival. Op naar Leuven Kort!

Jan Sulmont

Leuven Kort

Internationaal kortfilmfestival - Vlaanderen 2001

In 1995 was er de eerste editie van Leuven Kort, het duurde slechts één avond en gaf nog geen prijzen weg. En terwijl er vorig jaar niet voldoende geld bij elkaar kon worden gesprokkeld voor een echt festival (het werd een virtueel), gaan ze er dit jaar voluit voor. De naam veranderde in 'Internationaal kortfilmfestival - Vlaanderen 2001'; geef ons dan toch nog maar het 'lekker bekkende' Leuven Kort, maar soit. Tien dagen duurt het festival nu, van 23 november tot en met 2 december, 120 korte films zullen worden vertoond in 5 bioscopen en op het einde van de maand zullen de

prijzen voor beste kortfilm (jury, publiek en debuut), beste videoclip, beste animatiefilm en beste Europese Kortfilm (jury en publiek) worden uitgereikt.

Laatstvernoemde prijs is nieuw, want zoals de kersverse titel al suggereerde is de selectie van Leuven Kort (enfin.. Internationaal kortfilm.. etc..) niet meer beperkt tot Belgische producties. Een keuze waar we volledig achter kunnen staan -als voorzitter van Europa kun je je immers niet meer beperken tot bepaalde regio's. Als het goed is, willen we het zien..

En nu we het er toch over hebben..

wat moet u absoluut gezien hebben tijdens dit festival ?

Om het geheel wat overzichtelijk te maken hebben de organisatoren de kortfilms opgedeeld in 15 blokken. In de Vlaamse selectie is dit : Vlaams kortfilmcompetitie I en II, competitie korte animatiefilms, korte fictie - buiten competitie en videoclipcompetitie. Dan hebben we nog een selectie van de 14 beste en recente Europese kortfilm (deel I & II).

En verder.. kort & goed (beste Vlaamse kortfilm 1998-2000), best of Leuven Kort: animatie, Travaux

en Court (6 Franstalige kortfilm), "Bruxelles Mon Amour" (drie kortfilms over Brussel), Raoul Servais (7 animatiefilms van.. Raoul Servais), Special: Pic Pic André (7 kortfilms van monsieur Pic), Special: Peter van Hees, Special: Bavo Defurne en Special: Kinopolis shorts (opnieuw 5 Vlaamse kortfilms).

Bent u al naar Het Grote Ongeduld 2001 geweest, dan zullen er zeker films voorkomen die u al kende, zoals Dialing the Devil.

En mocht u echt niet in Leuven geraken de volgende weken, dan kan u ook nog steeds gewoon surfen, want ook het virtueel gedeelte (<http://www.kortfilmfestival.be/Video/video2.htm>) van Leuven Kort blijft actief.

Frank Moens

Link: www.kortfilmfestival.be

Das Experiment

Duitsland, 2001, 119'.

Regie: Oliver Hirschbiegel

Acteurs: Moritz Bleibtreu, Christian Berkel, Justus von Dohnany

Scenario: Mario Giordano, Christoph Darnstaedt, Don Bohlinger

Mijn grootvader was op zijn oude dag naast schilder en beeldhouwer een eigenzinnig mediaconsument. Elke dag de Standaard en het toen nog BRT(N)-journaal met liefst van al Martine Tanghe, de man hield van sobere klasse. Maar ook van pulp: de pijp werd tevreden gestopt toen Renegade, een stompzinnige actieserie met een onnoemlijk slecht acterende Lorenzo Lamas als motorrijdende wraakengel het scherm haalde. Voldane rookpluimen zweefden ook de hoogte in bij menig Duitse krimi. Het bejaarden-tehuis in Springfield mag dan al collectief op Matlock geilen, op ging voor Ein Fall Fur Zwei, voor Der Alte en voor Tatort.

Dat Das Experiment-regisseur Hirschbiegel enkele afleveringen van die laatste serie heeft gemaakt, was niet de enige reden waarom de oude man door mijn hoofd speelde. Een tweede was dat hij ooit de jaren dertig en veertig heeft meege maakt. Een laatste, dat hij in zijn werken vaak de dubbele natuur van de mens probeerde uit te beelden. Het wrede trekje van de mens macht te misbruiken wordt al even treffend aangeduid in deze Duitse film, een thrillerdrama dat zeker even sterk scoort als Amerikaanse evenknieën waar vijf keer zoveel produktiegeld en marketing-machinerieën tegenaan zijn ge gooid.

Tarek is taxichauffeur. Als hij een advertentie ziet die 4000 Mark belooft voor wie veertien dagen deel wil nemen aan een gevangenis-

experiment, ziet hij zijn kans schoon. Hij keert terug naar de krantenredactie die hij lang geleden heeft verlaten en krijgt de opdracht waarnaar hij vroeg: een behind the scenes verslag van wat de proefkonijnen moeten doorstaan.

Hij krijgt een bril waarin een camera zit gemonteerd en meldt zich aan. Samen met negentien anderen wordt hij geselecteerd door het team van professor Thon.

De groep wordt door de wetenschappers in tweeën gesplitst: de helft wordt bewaker, de andere helft kieldragende gevangene. Waarna het onherroepelijke gebeurt. De wetenschappers laten de teugels wat vieren, de gevangenen worden opstandig, de bewakers slaan terug en de boel escaleert.

Deze verfilming van de roman "Black Box" van Mario Giordano is een donker, gestileerd drama geworden. Het tempo ligt hoog, de eerste vernederingen laten geen (film)dagen op zich wachten. De ietwat onsamenhangende subplot rond Tareks vriendin Dora werkt wonderwel in contrast met de steeds cynischer wordende moraal van de deelnemers aan het experiment. De eerste tekenen van zwakte bij de gevangenen worden keihard afgestraft terwijl de wetenschappers in naam van de wetenschap laten begaan. Ze beklagen het zich achteraf. Hadden ze het maar geweten. Mijn opa wist het me indertijd al te vertellen: de mens is gevaarlijk en macht corrupteert. Das Experiment weet dit pijnlijk direct te tonen, de escalaties gaan verder dan je zou durven vermoeden.

Résumé: verre van fantastische maar zeker interessante Europese produktie.

Jan Sulmont

(c) Copyright 2001 K.U.T.-Site
www.kutsite.com

de kultuurkrant

trefcentrum Y' - dienst cultuur (02)629.23.25 <http://www.vub.ac.be/cultuur>

CONCERT // KULTUURKAFFEE

Les Messieurs (B)

DJ: M & E Sam

Thomas De Prima: pianist ook bij o.a. El tattoo del Tigre, The Groove Cartel, Soul Sucker
Frederik Van den Berghe: drum ook bij o.a. bij The Whodads, Mambo Chilum

Twee jongheren in maatpak werpen een nieuw licht op hedendaagse geïmproviseerde muziek. Vanuit de verschillende muzikale genres waarin zij afzonderlijk actief zijn, gaande van Free Jazz, Surfrock, Moderne avant-garde, Mambo & Latin styles, Club-House tot Be-bop, distilleren Les Messieurs hun eigen bizarre ietwat elliptische "Electro-Jazz" cocktail. Zonder hun eigenheid te verliezen in voorbijgaande trends converseren zij live even relaxed als explosief in een muzikale taal die oprecht en evident is, eerder dan gedrenkt in goedkope nostalgie. Instrumentale, onvoorspelbare en soms grappige composities worden afgewisseld door uiterst gebalanceerde songs of muzikale conferences waarin Thomas De Prins zijn sensueel onderkoelde soms decadente lyrics laat drijven op de uiterst trefzeker grooves van Frederik Van den Berghe. De Ironie is nooit ver weg

donderdag 6 december 2001, 22u, Kultuurkaffee, gratis

CONCERT // KULTUURKAFFEE

Die Happy (D)

Dj: tbc

Marta Jandova: zang
Thorsten: gitaar
Jurgen: drum
Ralph: bas

<http://www.diehappy.de>

De Praagse schreeuwelijsheid en tevens stemwonder Marta Jandova belandde in '94 in Duitsland. Daar stichtte ze Die Happy onder de noemer popcore, zoals we dat kennen van Guano Apes (ze zijn dan ook geproduceerd door Wolfgang Stach, zonder er doekjes te moeten om winden). Marta is een eenmalige energiebun- del, een powervrouw met extreem veel charme en sexappeal. Men moet deze zangeres die leven voor twee in haar heeft, gewoon live gezien hebben. Ons goudkeeltje zong anderhalf jaar in een Praagse musical. In Duitsland is ze dan ook al een echte ster en wij denken dat dat in België na 20 december ook zo zal zijn.

donderdag 20 december 2001, 22u, Kultuurkaffee, gratis

VRIJ PODIUM // KULTUURKAFFEE

Onbekend is onbemind

Een gezegde dat in het Kultuurkaffee niet van toepassing is. Naar goede traditie blijven we tweewekelijks op maandagavond een vrij podium organiseren. Concerten, toneel, poëzie, acrobatie, ... alles is mogelijk.

Deze maandagavonden in het Kultuurkaffee hebben voor de muzikanten een grote aantrekkingskracht. Enkele namen werden reeds ingevuld.

Nieuw en verborgen talent is steeds welkom.

Inschrijven en Info: dienst Cultuur.

maandag 10 december 2001, 21u, Kultuurkaffee, gratis

CONCERT // KULTUURKAFFEE

Bolchi (B)

Dj: Rising Unity

Jeroen De Passelier: keyboards, electronics, sax, klarinet, *Lien de Groen*: zang
Dennis Van De Weghe: Fender bas
Geert de Waegenaer: drum en percussie
Kau Longman: gitaar, *Dj Buzz*: scratch

Bolchi, vroeger bekend als Bolchi'N'Imagu, brengt elektro-pop met live bas en live drum. De zwoele stem van zangeres Lien de Greef krijgt u er gratis bovenop. Dit jonge vijftal bestaat ongeveer een jaar, waarin ze veel podiumervaring -Hof ter Lo, Cactus Club, de Gentse Feesten...- opdeden. Ze kregen ook een plaatsje op de startbanen-cd, nadat de jury oordeelde dat hun "sexoholic" "spanning creëert en perfect een nummer weet op te bouwen". De nagel op de kop: Bolchi strooit rijklijk met hedendaagse dance-stijlen maar zorgt ervoor tevens een Song-met-hoofdletter-S af te leveren. "Get Your Groove On" was al een bescheiden radiohitje, aan u om te oordelen of er... muziek in Bolchi zit.

donderdag 13 december 2001, 22u, Kultuurkaffee, gratis

MUZIEKFILM // KULTUURKAFFEE

Twee keer Emir

Black Cat, White Cat

Regie en scenario: Emir Kusturica

Emir Kusturica is een getalenteerd mens. Niet alleen maakte hij compleet eigenzinnige films (naast deze bijvoorbeeld ook nog Arizona Dream en Underground), de man zorgde eigenhandig voor een revolutie in de Joegoslavische muziek met zijn No Smoking Orchestra. Muziek of film, de creaties van Kusturica zijn barok en overweldigend. Genoeg alvast opdat hij hoge ogen scoort op de grootste filmfestivals. In het Kultuurkaffee worden respectievelijk de winnaar van de regieprijs Cannes 1989 en die van de Zilveren Leeuw van Venetië 1998 geprojecteerd.

Ook over zigeuners en zo mogelijk nog meer over the top is de komedie Black Cat, White Cat. Een sloten cocaine snuivend Sloveens gangster misbruikt de jarenlange vriendschap tussen twee oude clanhoofden om aan geld te raken. Alsof hij nog niet genoeg aan zijn hoofd heeft, moet hij zich ook nog bekommeren over het vinden van een geschikte eega voor zijn kleine zusje. Druk, luid, stampvol slapstick afgewisseld met parades van ganzen en varkens. Ooit al eens een varken een auto zien opvretten trouwens? Kusturica vindt het allemaal grappig. U ook, ongetwijfeld.

maandag 17 december 2001, 21u, Kultuurkaffee, gratis

TENTOONSTELLING // GALERY'

What's out there ?

Close encounters of another kind

Niko Van Stichel

Vernissage: woensdag 28 november,
19u. Gallery'

woensdag 28 nov. tot 21 dec. 2001,
iedere werkdag van 11.30u tot 17u

Zo groot en lijfelijk aanwezig het werk van Niko Van Stichel is, zo groot en ambitieus is ook zijn boodschap. Hij ziet zijn werk "als een onderzoek, een reis doorheen een wereld van beelden, tekens, fantasie en werkelijkheid".

Tijd en tijdsgeest evolueren en hebben een invloed op zijn totale leefwereld. De kunstenaar wil hiervan zelf een deel ontwerpen. Zijn engagement blijft, onderliggend, steeds een belangrijk deel opheisen en al naargelang de site waarin het werk wordt opgesteld, kan de identificatie zowel ironisch als schrijnend verlopen.

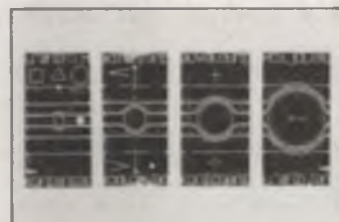
TENTOONSTELLING // GEBOUW Y'

Bruno Vandenberghe

OR:QUES.T(RA) 4 S. (B)ALE S. S.(EN)S.US.

Vernissage: vrijdag 11 januari 2002 om
19u in Gebouw J'

De tentoonstelling zal plechtig geopend worden
met de live-uitvoering van het werk

woensdag 11 jan. tot 8 feb. 2002,
iedere werkdag van 11.30u tot 17u

Bruno Vandenberghe ontwikkelde een persoonlijke manier van noteren van muziek: grafische muzieknotaties.

"Eén van de belangrijkste hoofddoelstellingen, bij het ontwerpen van mijn werken, was dat deze een raadselachtige structuur verkregen, die openstaat voor een vrijheid aan interpretatie. De enige manier om hieraan te uitkomen, was de mogelijkheid om tot een eigen taalsysteem te komen.

Een andere doelstelling was dat ze een vorm van grafische muzieknotaties zouden worden, met de mogelijkheid om deze door muzikanten te laten uitvoeren. Ik liet mij hier op geen enkel moment leiden door het algemeen bekende muziekschrift."

THEATER // AULA VUB

PODIUM MODERN

TV vs. R-TiST

(in coproductie met Nona)

Spel:
Jorgen Cassier, Manou Kersting, Stijn Cole,
David Dermev, Jeroen Van Dijck, Abke Haring

Regie:
Manou Kersting

woensdag 30 januari 2002, 20.30u Aula VUB
inkom 6,20 EUR (250 BEF) / 7,50 EUR (300 BEF)

Wij gaan een gezellig potje tv-kijken. Een in 2 gescheurde lege zak paprikachips, een leeg ingedeukt blik cola, borrelnootjes tussen de zetel, crackerkruidels op uw buik, een uitgedroogd stuk vier-seizoenen-pizza... TV-zombies. Potentiële losers.

In de keuken beeldenneukers, grafische tovenaars, beeldenstormers van deze eeuw, dokters in weergave die ons beeld verstoren volgens een goed recept. Onder de trappen van het huis leeft er een bank-machine, een gestoorde ritmebox die batterijzuur lekt en het huis fluorgeel maakt. Zijn donkere melodien op de flatline van het testbeeld geven ons hoop.

Zijn beats geven ons energie om niet als vlees weg te rotten in die zetel waar die glazen buis voor staat, om op te pakken en door te gaan met wat wij een leven noemen.

Dwars door de rotzool heen. Want wij kijken samen met u tv. Muzikale en literaire commentaar op die rotzool die ze tegenwoordig zonder te worden vervolgd op ons af sturen.

Adres, bankkaart, paspoort en SIS-kaart herleiden individuen tot codes, genormeerde burgers binnen een controlerend systeem.

Handwritten signature or mark

